

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2018.5.31.
COM(2018) 387 final

2018/0212 (COD)

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE

az európai beruházásstabilizáló funkció létrehozásáról

{SEC(2018) 277 final} - {SWD(2018) 297 final} - {SWD(2018) 298 final}

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT HÁTTERE

• A javaslat indokai és céljai

Juncker elnök az Unió helyzetét értékelő 2017. évi beszédében és az azt kísérő szándéknyilatkozatban bejelentette, hogy a Bizottság konkrét javaslatokat szándékozik előterjeszteni az uniós költségvetésen belüli olyan, az euróövezetre vonatkozó külön költségvetési sor létrehozására, amely többek között stabilizáló funkciót biztosít. Az elképzelést a Bizottság az európai gazdasági és monetáris unió elmélyítésére irányuló kezdeményezéscsomag részét képező, „Az euróövezeti stabilitást szolgáló, uniós jogi keretbe foglalt új költségvetési eszközök” című közleményében¹ részletesebben is kifejtette. Az említett csomag mindenekelőtt az öt elnök 2015. június 22-i, az európai gazdasági és monetáris unió megvalósításáról szóló jelentésére², valamint a gazdasági és monetáris unió elmélyítéséről szóló 2017. május 31-i bizottsági vitaanyagra³ támaszkodik.

A gazdasági és monetáris unió (GMU) elmélyítése és az uniós közpénzügyek korszerűsítése a Bizottság 2017. március 1-jei fehér könyvével⁴ elindított, Európa jövőjéről folytatott vita fő irányvonalai közé tartozik. Jelentőségüket az Európai Unió pénzügyeinek jövőjéről szóló, 2017. június 28-i vitaanyag⁵ tovább hangsúlyozta. Ezen a ponton konkrét előretekintő javaslatok előterjesztésére nyílik lehetőség mind a GMU jövőjét, mind pedig azt illetően, hogy a jövőbeli uniós közpénzügyek miként nyújthatnak segítséget a feltárt kihívásokra való reagáláshoz.

Az európai közpénzügyekről szóló vita középpontjában az uniós hozzáadott érték áll. Az uniós forrásokat az európai közjavak finanszírozására kell fordítani. Olyan javakról van szó, amelyek az EU egészének jólétét szolgálják, és amelyeket egymagában egyetlen tagállam sem tud hatékonyan biztosítani. Az EU-nak – a szubszidiaritás és az arányosság elve értelmében – akkor kell fellépnie, ha ezáltal az adófizetők eurói jobban tudnak hasznosulni, mint ha csak nemzeti, regionális vagy helyi szintű fellépésre kerülne sor.

A GMU elmélyítése az euróövezet és az EU egésze szempontjából egyaránt előnyöket hordoz. Az integráltabb és jobban teljesítő euróövezet az EU-n belül mindenki számára nagyobb stabilitást és jólétet eredményezne, és biztosítaná, hogy Európa határozottan léphessen fel a globális gazdasági színtéren. A stabilizáló funkciónak, a bizottsági közleményben bemutatott új költségvetési eszközök egyikének az a célja, hogy kezelje az euróövezeti tagállamok és az EUMSZ 140. cikkének (1) bekezdésében említett árfolyam-mechanizmusban részt vevő, euróövezeti csatlakozás előtt álló tagállamok néhány konkrét szükségletét, egyidejűleg szem előtt tartva az uniós tagállamként fennálló átfogóbb igényeiket és törekvéseiket. A Bizottság eközben törekszik arra is, hogy maximalizálja a meglévő, illetve a jövőbeli – a 2018 májusában a 2020 utáni többéves pénzügyi keretre vonatkozó bizottsági javaslat keretében előterjesztendő – eszközök közötti szinergiákat.

¹ COM(2017) 822 final, 2018. december 6.

² „Az európai gazdasági és monetáris unió megvalósítása”, Jean-Claude Juncker jelentése, amely Donald Tusk, Jeroen Dijsselbloem, Mario Draghi és Martin Schulz szoros együttműködésével készült, 2015. június 22.

³ COM(2017) 358, 2017. június 28.

⁴ COM(2017) 2025, 2017. március 1.

⁵ COM(2017) 358, 2017. június 28.

A gazdasági és monetáris unió elmélyítése határozott fellépést kíván meg az egyes tagállamoktól, és megfelelő támogatást igényel az uniós költségvetési és szakpolitikai koordinációs eszközök részéről. A stabilizáló funkció létrehozása azok közé az elképzelések közé tartozik, amelyek célja, hogy független gazdaságaink az uniós költségvetés segítségével még reziliensebbé váljanak, és ezáltal a gazdasági és társadalmi kohézió erősödjön. Az euróövezeti, illetve az euróövezeten kívüli országokban végrehajtott reformok, valamint a felfelé irányuló konvergencia terén tett előrelépések mindenki számára előnyösek lesznek.

Az EU felhatalmazással rendelkezik arra, hogy a költségvetési rendeletben megállapított feltételek mellett pénzügyi támogatás nyújtása céljából hiteleket vegyen fel, illetve hiteleket nyújtson. Ezt teszi a fizetési mérlegükkel kapcsolatos nehézségekkel küzdő, euróövezeten kívüli tagállamok támogatása céljából a fizetésimérleg-támogatási mechanizmus keretében nyújtott hitelek kezelése esetében. Ugyanez történik az európai pénzügyi stabilizációs mechanizmus keretében nyújtott hitelek tekintetében. Mivel a bevont források és a kapcsolódó hitelek back-to-back műveletek, az uniós költségvetést mindaddig közvetlenül nem érintik, amíg a kedvezményezett tagállamok kötelezettségeiknek eleget tesznek.

Jóllehet az uniós költségvetés mindig is támogatta a felfelé irányuló társadalmi és gazdasági konvergenciát, és az elmúlt években megnőtt a rendkívüli körülmények esetére uniós szinten rendelkezésre álló hitelnyújtási kapacitás, a makrogazdasági stabilizáció eddig nem volt kifejezett célja az uniós költségvetésnek. A pénzügyi válság éveinek tapasztalata ugyanakkor rámutatott, hogy az uniós közpénzügyek szerkezete és hatóköre még sem az euróövezeti tagállamokban, sem az euróövezeti csatlakozás felé haladó tagállamokban nem felel meg teljes mértékben a gazdasági és monetáris unió sajátos szükségleteinek.

Annak érdekében, hogy az euróövezeti tagállamok hatékonyabban tudjanak reagálni a gyorsan változó gazdasági körülményekre, és jelentős aszimmetrikus sokk esetén könnyebben stabilizálhassák gazdaságukat, stabilizáló funkciót kell létrehozni. Mivel az egységes valutaövezetekben a monetáris politika is egységesül, a részt vevő tagállamok nem rendelkeznek a korábbi makrogazdasági szakpolitikai eszközeikkel. Jóllehet minden ország különböző, és a sokkoknak való kitettség valószínűsége függ a gazdaság méretétől és szerkezetétől, a válság rámutatott arra, hogy az egyes euróövezeti tagállamok kevés forrással rendelkeznek a jelentős aszimmetrikus sokkok hatásainak enyhítésére, és némelyikük már nem tudja a piacról finanszírozni magát. Ez több esetben elhúzódó recessziót és más tagállamokra továbbgyűrűző negatív hatásokat idézett elő.

Mindezt szem előtt tartva – amennyiben a tagállamok is úgy akarják, – számos lehetőség van olyan uniós szintű költségvetési eszközök kidolgozására, amelyek hozzájárulhatnak az euróövezet stabilitásához, és egyúttal az EU egészének javát szolgálhatják. Ezeket az eszközöket sikerességük és eredményességük biztosítása, valamint az adófizetők szempontjából megvalósuló hatékonyságuk maximalizálása érdekében a szélesebb uniós keretben meglévő egyéb költségvetési eszközökkel teljes szinergiában kell kialakítani. Előfordulhat továbbá, hogy a jövőben a makrogazdasági stabilizáció támogatásában az Európai Stabilitási Mechanizmus (ESM) vagy jogutódja, az Európai Valutaalap is szerepet vállal, amennyiben részvényesei, az euróövezeti tagállamok úgy kívánják.

Az európai beruházásstabilizáló funkció (EBF) létrehozásáról szóló rendeletjavaslat azon kezdeményezések közé tartozik, amelyek „Az euróövezeti stabilitást szolgáló, uniós jogi keretbe foglalt új költségvetési eszközök” című bizottsági közleményben⁶ megfogalmazott

⁶ COM(2017) 822 final, 2018. december 6.

azon igény nyomán jöttek létre, amely szerint olyan stabilizáló funkciót kell létrehozni, amely hozzájárul az aszimmetrikus sokkok hatásainak enyhítéséhez és a továbbgyűrűző negatív hatások kockázatának megszüntetéséhez. A stabilizáló funkciót a tervek szerint az euróövezeti tagállamok vehetnék igénybe, de nyitott lenne azok előtt az euróövezeten kívüli tagállamok előtt is, amelyek az ERM II tagok erre irányuló kedvező döntését követően az ERM II árfolyam-mechanizmus részévé válnak.

A kezdeményezés formája az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 175. cikkének harmadik bekezdésén alapuló, európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslat. Az EUMSZ 175. cikkének harmadik bekezdése lehetővé teszi olyan eszköz létrehozását, amely a kohézió erősítése céljából támogatja a jelentős aszimmetrikus sokkal szembesülő tagállamokban eszközölt, támogatható közberuházásokat. Erre az intézkedésre a strukturális alapokon kívül van szükség, mivel azok alap-jogiaktusai nem rendelkeznek olyan konkrét eszközzel, amely jelentős aszimmetrikus sokk esetén a közberuházások fenntartásával támogatná a makrogazdasági stabilizációt. Ez az intézkedés nem érinti az egyéb uniós politikák keretében elhatározott intézkedéseket.

A tagállamok érdeke, hogy kiváló minőségű közberuházási rendszereket és eljárásokat alakítsanak ki és tartsanak fenn. A javaslatot ezért olyan melléklet egészíti ki, amely meghatározza az említett közberuházási rendszerek és eljárások értékelésének módszertanát és kritériumait annak megállapítása céljából, hogy ezeket a rendszereket és eljárásokat hol kell megerősíteni a közberuházások és a javasolt eszköz keretében nyújtott potenciális támogatások hatásának növelése érdekében.

A Bizottság a mai javaslattal felhatalmazást kap arra, hogy pénzügyi támogatást nyújtson a jelentős aszimmetrikus sokkal szembesülő tagállamoknak oly módon, hogy a pénzügyi piacokon vagy pénzügyi szereplőktől hiteket vesz fel azzal a céllal, hogy továbbkölcsonőzze azokat, és ezáltal támogassa az érintett tagállamot a támogatható közberuházásai fenntartásában. A javaslat emellett a kölcsönnek a kedvezményezett tagállamra háruló kamatköltségeit fedező kamattámogatásról rendelkezik.

Az eszköz keretében nyújtandó támogatásról szóló bizottsági határozat feltétele, hogy az érintett tagállam eleget tegyen a költségvetési és makrogazdasági felügyeleti keret szerinti határozatok és ajánlások betartásán alapuló szigorú támogathatósági kritériumoknak. A Bizottság emlékeztet arra, hogy a tagállamoknak megbízható költségvetési politikát kell folytatniuk, és kedvező gazdasági időszakokban költségvetési tartalékokat kell kialakítaniuk. Az eszköz keretében nyújtható támogatás aktiválásának kritériumai a munkanélküliséggel kapcsolatos kettős feltételen alapulnak. Ennek oka, hogy a nemzeti munkanélküliségi ráták meredek emelkedése jól jelzi az adott tagállamot sújtó jelentős aszimmetrikus sokkhatást.

Az a kötelezettség továbbá, hogy a kapott támogatást a közös rendelkezésekről szóló rendelet szerinti szakpolitikai célkitűzésekre irányuló beruházásokra kell fordítani, és fenn kell tartani az előző öt év átlagos közberuházási szintjét, biztosítja a javasolt rendelet céljának elérését, azaz azt, hogy a jelentős aszimmetrikus sokk ne sodorhassa veszélybe a kohéziót.

A javaslat továbbá képleteket tartalmaz a hiteltámogatás és a kamattámogatás összegének automatikus meghatározásához. A hitelkomponens összegének meghatározása során figyelembe kell venni a támogatható közberuházások maximális szintjét és a jelentős aszimmetrikus sokk súlyosságát.

A javaslat ugyanakkor korlátozott és körülhatárolt mérlegelési jogkörrel ruházza fel a Bizottságot arra vonatkozóan, hogy a kölcsön összegét a támogatható közberuházások maximális mértékéig emelje. Ez utóbbit szintén képlet szerint kell meghatározni, amely tükrözi az érintett tagállam által benyújtott támogatási kérelmet megelőző öt évre vonatkozó támogatható közberuházások GDP-hez viszonyított uniós arányát, valamint az érintett tagállam ugyanezen időszakra vonatkozó GDP-jét.

A javasolt rendeletet kormányközi megállapodásra irányuló tervezet kíséri, amelynek értelmében a tagállamok egymás között megállapodnak arról, hogy az e rendelettel létrehozott Stabilizációs Támogatási Alapba nemzeti hozzájárulásokat utalnak át, amelynek összegét a nemzeti központi bankjaik között felosztott monetáris jövedelem rájuk eső része alapján kell megállapítani. A nemzeti hozzájárulásokból feltöltendő alap fő célja a tagállamoknak járó kamattámogatások finanszírozása. A kamattámogatások a kölcsönök kamatköltségének 100 százalékát fedezik.

A részletes támogathatósági és aktiválási kritériumok, valamint a hiteltámogatások és kamattámogatások kiszámítását szolgáló képletek gyors és hatékony bizottsági döntéshozatali eljárást tesznek lehetővé.

Nem kizárt, hogy az Európai Stabilitási Mechanizmus (ESM) vagy annak jogutódja valamikor a jövőben önállóan úgy dönt, hogy a javasolt rendelettel létrehozandó eszközzel párhuzamosan szintén támogatást nyújt. Ebben az esetben a Bizottságnak törekednie kell annak biztosítására, hogy ezt a támogatást a javasolt rendelettel összhangban álló módon nyújtsák.

A javaslat lehetőséget biztosít arra, hogy a Bizottság az esetleges jövőbeni ESM-támogatás és az ezen eszköz között ily módon előforduló párhuzamosságok kezelésére korlátozott számú területen felhatalmazáson alapuló jogi aktust fogadjon el. A javaslat felhatalmazáson alapuló jogi aktusról rendelkezik különösen az e program keretében nyújtott kölcsönök fő elemeire vonatkozó információcsere szabályozása vonatkozásában. A javaslat rendelkezik továbbá olyan, a javasolt rendeletet kiegészítő vagy módosító felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadásának lehetőségéről, amelyek megállapítják az ESM-támogatás és a javasolt eszköz alapján megállapított EBF-támogatási összegek közötti komplementaritás szabályait, illetve lehetőséget biztosítanak az ESM-támogatás kamatköltségeit fedező kamattámogatások nyújtására.

Fontos emlékeztetni arra is, hogy a javasolt rendelettel létrehozott EBF eszközre úgy kell tekinteni, mint az idővel létrehozandó, makrogazdasági stabilizációs célú önkéntes biztosítási mechanizmus kialakításának első lépésére. Ez utóbbi mechanizmus az euróövezeti tagállamok önkéntes hozzájárulásain alapulna, és hitelfelvételi képességgel rendelkezhetne. A javaslat rendelkezik arról, hogy a javasolt rendeletet hatálybalépése után öt évvel az e tekintetben felmerülő esetleges kérdések értékelése és kezelése céljából felül kell vizsgálni.

E javaslat az alkalmazás kezdőnapját 2021. január 1-jében rögzíti, és a javaslatot 27 tagállamból álló Unióra vonatkozóan terjesztik elő. Ez utóbbi összhangban áll azzal, hogy az Egyesült Királyság az Európai Unióról szóló szerződés 50. cikke alapján bejelentette az Európai Unióból és az Euratómból történő kilépésére irányuló szándékát, amely bejelentést az Európai Tanács 2017. március 29-én kapta meg.

- **Összhang a meglévő szakpolitikai rendelkezésekkel**

A javasolt rendelettel létrehozandó EBF eszköz összhangban áll a többi kohéziós politikai eszközzel. Az eszköz kiegészíti az Unió által az Európai Regionális Fejlesztési Alapból, a Kohéziós Alapból, az Európai Szociális Alapból, az Európai Tengerügyi és Halászati Alapból és az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból támogatott programokat, amelyek az utóbbi években az összes közberuházás több mint felét tették ki, és erőteljesen hozzájárultak az európai régiók és országok dinamikusabb gazdasági és társadalmi felzárkózásának folyamatához. E tekintetben meg kell jegyezni, hogy szorosabbá vált az európai szemeszter prioritásai és az Unió által az Európai Regionális Fejlesztési Alapból, a Kohéziós Alapból, az Európai Szociális Alapból, az Európai Tengerügyi és Halászati Alapból és az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból támogatott programok közötti kapcsolat is azáltal, hogy a közös rendelkezésekről szóló rendelet⁷ előzetes makrogazdasági feltételeket vezetett be. Az EBF eszközből nyújtható támogatásra való jogosultságot szintén hasonló feltételek határozzák meg. Az EBF eszköz emellett kiegészít olyan más uniós szintű eszközöket is, amelyek kifejezetten nemzeti vagy helyi szinten segíthetnek enyhíteni a gazdasági sokkokat, mint például az Európai Unió Szolidaritási Alapja, amely a súlyos katasztrófák sújtotta tagállamoknak/régióknak nyújt pénzügyi támogatást, vagy az Európai Globalizációs Alkalmazkodási Alap, amely a világkereskedelemben bekövetkezett fő strukturális változások miatt vagy a globális gazdasági és pénzügyi válság következtében állásukat veszítőknek biztosít támogatást.

- **Összhang az Unió egyéb szakpolitikáival**

A javasolt rendelettel létrehozandó eszköz összhangban áll a gazdaságpolitikai koordináció szabályaival, beleértve a Stabilitási és Növekedési Paktumot. Az EBF eszközből nyújtható támogatásra való jogosultság a költségvetési és makrogazdasági felügyeleti keret szerinti határozatok és ajánlások betartásához kötődik. A tagállami gazdaságpolitikák uniós szintű koordinációjának fő eszköze az európai szemeszter, amelynek keretében a tagállamok megvitatják gazdasági, társadalmi és költségvetési prioritásaikat, és az év meghatározott időszakaiban nyomon követik az elért eredményeket. Az európai szemeszteren belül a Stabilitási és Növekedési Paktum és a makrogazdasági egyensúlyhiányok kezelésére szolgáló eljárás célja a rendezett államháztartások biztosítása és az egyensúlyhiányok kockázatának megelőzése. A Stabilitási és Növekedési Paktum hatályos szabályaiba foglalt rugalmasság lehető legjobb kihasználásával megerősödik a beruházások, a strukturális reformok és a felelősségteljes költségvetési gazdálkodás közötti kapcsolat is, miközben nagyobb figyelmet kapnak a tagállamok ciklikus gazdasági feltételei.

2. JOGALAP, SZUBSZIDIARITÁS ÉS ARÁNYOSSÁG

- **Jogalap**

E javaslat jogalapja az EUMSZ 175. cikkének harmadik bekezdése. Az említett rendelkezés alkalmazása három feltételhez kötődik, amelyek mindegyike teljesül.

Az első feltétel az, hogy az egyedi fellépéseknek hozzá kell járulniuk a gazdasági, társadalmi és területi kohézió megerősítéséhez. A javasolt rendelet olyan hatékony keretet irányoz elő, amely a kohézió erősítése céljából a jelentős aszimmetrikus sokkok enyhítése érdekében hitelek és kamattámogatások formáját öltő pénzügyi támogatás nyújtását teszi lehetővé az euróövezeti tagállamoknak és az árfolyam-mechanizmusban (ERM II) részt vevő, euróövezeten kívüli tagállamoknak a támogatható közberuházásaik támogatására. Ez az

⁷ Az Európai Parlament és a Tanács 1303/2013/EU rendelete (2013. december 17.).

eszköz olyan kiegészítő eszköz, amely hozzájárul ahhoz, hogy a kedvezményezett tagállamok makrogazdasági instabilitás esetén is fenntartsák növekedésbarát közberuházásaikat. Mindez megkönnyíti az érintett euróövezeti tagállamban vagy tagállamokban végrehajtandó gazdasági kiigazítást, és hozzájárul ahhoz, hogy a szóban forgó tagállamok a gazdasági és társadalmi kohéziójukat hátrányosan érintő, elmélyülő és elhúzódó visszaesés helyett újra fenntartható növekedési pályára álljanak. Az eszköz egy vagy több tagállamot sújtó jelentős aszimmetrikus sokk esetén aktiválható abban az esetben, ha más mechanizmusok és nemzeti szakpolitikák korlátokba ütköznek. Az eszköz alkalmazása a költségvetési és makrogazdasági uniós felügyeleti kereten alapuló szigorú támogathatósági kritériumokhoz kötődik. Annak érdekében, hogy az eszköz keretében nyújtott támogatás hatékony legyen, azt az esb-alapok témáihoz kapcsolódó támogatható közberuházások támogatására kell fordítani. Ily módon a jelentős aszimmetrikus sokkoknak a közberuházási szint fenntartását támogató eszközökkel való orvoslása hozzájárul a gazdasági és társadalmi kohézió megerősítéséhez.

A második feltétel az, hogy a fellépésnek a strukturális alapokon kívül kell szükségesnek bizonyulnia. A makrogazdasági stabilizáció célját jelentős aszimmetrikus sokk esetén sem a strukturális alapok, sem más konkrét eszköz nem kezeli a tagállami közberuházások fenntartásával. Az eszköz szükségességét ténybeli elemek támasztják alá, mivel a jelentős makrogazdasági sokkok maradéktalanul nem enyhíthetők sem strukturális reformokkal, automatikus stabilizátorokkal vagy diszkrecionális költségvetési politikai intézkedésekkel, sem az eurórendszer egységes monetáris politikájával.

Harmadrészt a javaslat nem érinti az egyéb uniós politikák keretében elhatározott intézkedéseket. Az eszközből nyújtható bármilyen támogatás kifejezetten ahhoz az előfeltételhez kötődik, hogy az EUMSZ III. részének VIII. címe szerinti uniós költségvetési és makrogazdasági felügyeleti keretben hozott határozatoknak és ajánlásoknak teljesülniük kell.

Az EUMSZ 175. cikkének harmadik bekezdésén alapuló, a gazdasági, társadalmi és területi kohézió megerősítésére irányuló intézkedés kialakítható oly módon, hogy a szükséges támogathatósági feltételeknek csak a tagállamok egy részhalmaza felel meg, amennyiben e korlátozás objektív okon alapul. A gazdasági, társadalmi és területi kohézió előmozdítása és a gazdasági és monetáris unió létrehozása egyaránt az EUSZ 3. cikkének fő célkitűzései közé tartozik. A monetáris unió jelenlegi felépítése jellegénél fogva nem alkalmas arra, hogy olyan mechanizmussal enyhítse a jelentős aszimmetrikus sokkokat, amely lehetővé teszi a tagállami közberuházási szintek fenntartásának hatékony biztosítását. A nemzeti szintű monetáris politikák és árfolyam-kiigazítási csatornák hiánya korlátozza az euróövezeti tagállamokat sújtó aszimmetrikus sokkok orvoslásához rendelkezésre álló eszközök körét, vagyis az ilyen sokkok kezelése a fennmaradó nemzeti gazdaságpolitikai – strukturális politikai és költségvetési politikai – eszközökre marad, de egyre inkább az egységes monetáris politika feladatává is válik. Jóllehet az euróövezeten kívüli tagállamok továbbra is maguk felelnek nemzeti monetáris és árfolyam-politikájukért, azok, amelyek a belátható jövőben bevezetik az eurót és a gazdasági és monetáris unió megvalósítására vonatkozó kötelezettségeik részeként részt vesznek az árfolyam-mechanizmusban (ERM II), valójában már csak korlátozott mértékben folytathatnak árfolyam-politikát és monetáris politikát.

- **Subszidiaritás (nem kizárólagos hatáskör esetén)**

A gazdasági és monetáris unió (GMU) és az eurót bevezetett tagállamok gazdasági stabilitása uniós dimenziójú kérdés. Az euróövezeti tagállamok gazdaságai jelentős mértékben összefonódtak egymással. El kell kerülni, hogy a gazdasági sokkok és a jelentős gazdasági visszaesések olyan elmélyültebb és kiterjedtebb stresszhelyzetet idézzenek elő, amely hátrányosan érintené a gazdasági és a társadalmi kohéziót. Az euróövezeti tagállamok

ugyanakkor a GMU felépítéséből adódóan – vagyis amiatt, hogy a központosított egységes monetáris politikához decentralizált nemzeti szintű költségvetési politikák társulnak – nem képesek egymagukban kellőképpen enyhíteni a jelentős aszimmetrikus sokkokat. Ki kell bővíteni az olyan eszközök körét, amelyek akkor vehetők igénybe, ha a GMU az egyes tagállamokban keletkező jelentős gazdasági zavarok következtében kritikus problémákkal szembesül. Jóllehet az euróövezeten kívüli tagállamok továbbra is maguk felelnek nemzeti monetáris és árfolyam-politikájukért, azok, amelyek a belátható jövőben bevezetik az eurót és a gazdasági és monetáris unió megvalósítására vonatkozó kötelezettségeik részeként részt vesznek az árfolyam-mechanizmusban (ERM II), valójában már szintén csak korlátozott mértékben folytathatnak árfolyam-politikát és monetáris politikát. Az euróövezetet sújtó pénzügyi válság és az azt követő gazdasági válság kapcsán megmutatkozott, hogy a nemzeti szintű automatikus stabilizátorok és diszkrecionális költségvetési politikai intézkedések hatékonysága még a kevésbé eladósodott, látszólag rendezett államháztartású tagállamokban is erősen korlátozott volt. Ennek nyomán a költségvetési politikákban olyan prociklikus minta alakult ki, amely károsan befolyásolja az államháztartás minőségét és különösen a közberuházásokat. A bekövetkezett események azt is mutatják, hogy súlyos gazdasági körülmények között néha túlzott hangsúlyt kap az egységes monetáris politika által biztosítandó stabilizáció. Ezek a megfigyelések arra engednek következtetni, hogy olyan közös uniós szintű eszköz létrehozására van szükség, amely enyhíti az említett sokkokat azzal a céllal, hogy elkerülhető legyen az euróövezeti tagállamok, sőt az árfolyam-mechanizmusban (ERM II) részt vevő, euróövezeten kívüli tagállamok makrogazdasági teljesítményei közötti különbségek növekedése, ami veszélybe sodorná a gazdasági és társadalmi kohéziót.

A javasolt rendelet célkitűzését a tagállamok egyénileg nem tudják kielégítően megvalósítani, tehát az az intézkedések nagyságrendje miatt az EUSZ 5. cikkének (3) bekezdésében foglalt szubszidiaritás elvének megfelelően uniós szinten jobban megvalósítható.

- **Arányosság**

A javaslat célja a közberuházások támogatása a jelentős aszimmetrikus sokkokkal szembesülő tagállamok kohéziójának erősítése céljából. A javaslat egyszerűsített keretet irányoz elő kölcsönök és kamattámogatások formájában nyújtandó pénzügyi támogatás biztosítására. Az eszköz kiegészíti a munkahelyteremtés, a növekedés és a beruházások finanszírozására irányuló meglévő uniós eszközöket, valamint a nemzeti költségvetési politikákat, de az olyan, válság kezeléséhez pénzügyi támogatást nyújtó meglévő uniós eszközöket is, mint az EFSM és az ESM.

A döntéshozatali eljárás lehetővé teszi a támogatás Bizottság általi hatékony és gyors mozgósítását és folyósítását azt követően, hogy teljesülnek az egyértelműen meghatározott támogathatósági és aktiválási kritériumok, valamint a támogatható közberuházást meghatározó kritérium.

A javaslat ugyanakkor nem lépi túl az azon célkitűzés eléréséhez szükséges mértéket, hogy a közberuházások támogatásával orvosolja a jelentős aszimmetrikus sokkokat. A javasolt eszköz keretében nyújtható támogatás feltétele az uniós költségvetési és makrogazdasági felügyeleti keret szerinti határozatok és ajánlások betartásán alapuló szigorú támogathatósági kritériumok és a foglalkoztatással kapcsolatos kettős feltételen alapuló egyértelmű és jól meghatározott aktiválási kritériumok teljesülése. A kedvezményezett tagállam köteles továbbá a kapott támogatást a közös rendelkezésekről szóló rendelet szerinti szakpolitikai célkitűzésekre irányuló támogatható beruházásokra fordítani. A javaslat ellenőrzési és korrekciós mechanizmusról rendelkezik. A kölcsönök és kamattámogatások összegének megállapítása olyan képlet szerint történik, amely figyelembe veszi a támogatható

közberuházások maximális szintjét, valamint a jelentős aszimmetrikus sokk súlyosságát. A javaslat emellett az uniós költségvetésben fennmaradó rendelkezésre álló források függvényében felső határt állapít meg annak érdekében, hogy minél több tagállam részesülhessen az eszköz keretében hiteltámogatásban. Az eszköz keretében kapott kölcsön tagállamokra háruló kamatköltségeit kamattámogatás fedezi. Végezetül a javaslat a közberuházások és a program keretében nyújtható potenciális támogatás hatásának növelése céljából a tagállami közberuházási rendszerek és eljárások minőségének fokozására irányuló eljárásról rendelkezik.

- **A jogi aktus típusának megválasztása**

A jogi aktus formája rendelet, mert a jogi aktus olyan, makrogazdasági stabilizációhoz hozzájáruló új eszközt hoz létre, amelynek teljes egészében kötelezőnek és közvetlenül alkalmazandónak kell lennie valamennyi tagállamban.

3. AZ UTÓLAGOS ÉRTÉKELÉSEK, AZ ÉRDEKELT FELEKKEL FOLYTATOTT KONZULTÁCIÓK ÉS A HATÁSVIZSGÁLATOK EREDMÉNYEI

- **Szakértői vélemények beszerzése és felhasználása**

A javasolt mechanizmus értékelése elsősorban belső szakértők közreműködésével történt. A stabilizáló funkció és a biztosítási mechanizmus potenciális működésének értékelése során a Bizottság korábbi (1985 és 2017 közötti) adatokra vonatkozó szimulációkat végzett. Ez a megközelítés összhangban áll a témára vonatkozó irodalmi normákkal (Carnot és mások, 2017; Arnold és mások, 2018; Claveres és Stráský, 2018). A stabilizáló funkció, illetve a biztosítási mechanizmus stabilizáló hatásának értékelése egy makrogazdasági modell (a Bizottság által kifejlesztett és a szakpolitikai reformok hatásvizsgálata során gyakran igénybe vett QUEST) szimulációjával történt. Az eredmények összhangban állnak az IMF által elvégzett hasonló értékeléssel (Arnold és mások, 2018). A Bizottság általánosabb szinten figyelembe vette a stabilizáló funkció célszerűségére vonatkozó releváns közgazdasági és politikai szakirodalmat, valamint a folyamatban lévő uniós szintű egyeztetéseket.

- **Hatásvizsgálat**

Ezt a javaslatot hatásvizsgálat kíséri. A hatásvizsgálatról a Szabályozói Ellenőrzési Testület 2018. április 27-én fenntartásokat tartalmazó kedvező véleményt fogalmazott meg. *[szükség esetén az RSB véleményére mutató link]* A Szabályozói Ellenőrzési Testület által felvetett kérdéseket a Bizottság a hatásvizsgálatról szóló szolgálati munkadokumentum felülvizsgált változatában figyelembe vette *[szükség esetén az RSB véleményére mutató link]*. A Bizottság részletesebben kidolgozta a fő szakpolitikai alternatíva leírását és a többi eszközzel való kölcsönhatás ismertetését, beleértve az összetételre és a finanszírozásra vonatkozó rendelkezéseket. A korábbiaknál részletesebben ismerteti az előnyben részesített alternatívára vonatkozó következtetést. A Szabályozói Ellenőrzési Testület véleménye nyomán eszközölt változtatásokat a hatásvizsgálatról szóló szolgálati munkadokumentumhoz csatolt külön melléklet tovább részletezi.

A hatásvizsgálat a stabilizáló funkció tekintetében három szakpolitikai alternatívát vizsgált meg a jelenlegi helyzet (1. alternatíva) mellett.

A 2. alternatíva egy közberuházásokra irányuló hitelfelvételi és hitelnyújtási program. A jelentős sokkal szembesülő tagállamoknak közberuházási tevékenységük fenntartása érdekében hitelt és korlátozott összegű vissza nem térítendő támogatást nyújtana egy központi

szerv, azaz az Európai Unió. Ez az alternatíva nagyjából megfelel az európai beruházásstabilizáló funkcióra vonatkozó bizottsági javaslatnak.

A 3. alternatíva biztosítási mechanizmus. Egy alapban – különösen rendes és kedvező gazdasági időszakokban – rendszeres hozzájárulásokat vagy saját forrásokat halmozná fel. Amennyiben egy tagállamot jelentős sokk ér, kifizetések/vissza nem térítendő támogatások formájában kapna támogatást. A hiteles és folyamatos működés biztosításához feltehetőleg bizonyos mértékű hitelfelvételi képességre lenne szükség.

A 4. alternatíva külön euróövezeti költségvetés. A közös költségvetés célja elsősorban nem a gazdasági stabilizáció, hanem az európai közjavak biztosítása lenne. A ciklikus bevételek (például társasági adó) és az anticiklikus kiadások (például munkanélküli-járadékok) jelenléte azonban az uniós szintű automatikus stabilizátorok révén a makrogazdasági stabilizációhoz is hozzájárulna. Ez az alternatíva ezenkívül diszkrecionális elemekkel is rendelkezhetne, amelyek tovább támogathatnák a stabilizációs jelleget.

Az európai beruházásstabilizáló funkció (2. alternatíva) hozzájárulna a kohéziós célkitűzéshez azáltal, hogy finanszírozási támogatást nyújtana a tagállamot sújtó jelentős aszimmetrikus sokk esetén. Ez a támogatás a kiemelt ágazatokban eszközölt közberuházásokra irányulna, és gazdasági feltételekhez, valamint támogathatósági kritériumokhoz kötődne. A támogatás erős ösztönzöt biztosítana a kulcsfontosságú közberuházások védelmére, és ezáltal a megfelelő szinten tartaná a kiadásokat, ami alapvető szerepet tölt be a gazdaság jövőbeni növekedése szempontjából. A program az előző válsághoz képest egészen más eredményekkel járhatna azokban az országokban, ahol akkor a közberuházások jelentős mértékben visszaestek. Ennek az alternatívának a makrogazdasági stabilizációs hatását korlátozza az, hogy a támogatás kölcsön formáját ölti. A jelentős sokkal szembesülő tagállam számára továbbra is kényszerű kompromisszumot jelentene az, hogy az államháztartási hiány rovására támogatja a tevékenységet, vagy inkább féken tartja az államadósság növekedését. A kompromisszum azonban kisebb lenne, mivel a tagállam a piacinál olcsóbb finanszírozási lehetőséget vehetne igénybe. Ráadásul az uniós finanszírozás biztosítása erős jelzést küldhet a piaci résztvevőknek, amelyek katalizátorként hozzájárulhatnak ahhoz, hogy az érintett tagállam továbbra is hozzáférhessen a piachoz, és ne szoruljon végképp pénzügyi kiigazítási programra. Ez az alternatíva összhangban áll azzal a követelménnyel, hogy az eszköz ne biztosítson állandó juttatásokat, mivel a kölcsönök jellegüknél fogva ideiglenes támogatást képeznek, és visszafizetésükre az érintett tagállamot jogszabály kötelezi. Ez a feltétel különösen fontos. A stabilizáló funkció létrehozásának szükségességét és formáját illetően az érdekeltek véleménye egyelőre továbbra is megoszlik, különös tekintettel az országok közötti semlegességgel kapcsolatos aggályokra. A 2. alternatíva ezért politikai szempontból könnyebben megvalósítható lehet, legalábbis a közeljövőben.

A biztosítási mechanizmus (3. alternatíva) az adott tagállamot sújtó jelentős aszimmetrikus sokk esetén jelentős kifizetéseket nyújtana, és gazdasági feltételekhez és támogathatósági kritériumokhoz kötődne. Ezek a „biztosítási kifizetések” jelentősen csökkentenék azt a rövid távú kompromisszumot, amelyet az érintett tagállamnak a tevékenység támogatása és az államadósság, illetve a hiány féken tartása között kellene találnia. A kifizetések tehát kedvezőtlen körülmények esetén kiegészítenék a nemzeti automatikus stabilizátorokat. A ciklus egészében megkönnyítenék a zökkenőmentesebb és anticiklikusabb költségvetési politika folytatását, ami kedvezően befolyásolná az államháztartás minőségét, és segítene elkerülni a közberuházási konjunktúrák és dekonjunktúrák kialakulását. A választott paraméterektől függően ez az alternatíva akár csekélyebb összegű hozzájárulások esetén is jelentős keresletstabilizáló hatással járhat. Viszonylag nehezen lenne azonban összeegyeztethető az országok közötti semlegesség célkitűzésével, mivel egyes tagállamok

gyakoribb vagy nagyobb összegű kifizetésekben részesülhetnének, például azért, mert gazdaságukat bizonytalanabb ciklusok jellemzik. Az országok közötti semlegesség tekintetében fontos szerepet játszhatnak az eszköz kialakításának jellemzői, például az, ha kedvező időszakokban nagyobb összegű hozzájárulást kellene befizetni (ami biztosítaná, hogy az instabil gazdaságok több hozzájárulást nyújtsanak, és felgyorsítaná a tartalékképzést), valamint egyfajta tapasztalati besorolás (a hozzájárulások összegének a korábbi igénybevételek függvényében történő meghatározása). Ennek az alternatívának a fogadtatása azonban a jelek szerint jelenleg vegyes az érdekeltek körében, mivel egyesek túl kockázatosnak ítélik, és úgy gondolják, hogy túllép a szóban forgó kihívásokra adandó arányos válaszon.

Az euróövezeti költségvetés (4. alternatíva) a bevételek és/vagy kiadások automatikus fluktuációjával járulna hozzá a jelentős sokkok stabilizálásához. A mechanizmus hatékonysága a költségvetés összetételének ciklikus érzékenységtől és a költségvetés méretétől függ. A 4. alternatíva hatásai némiképp túlmutatnának a stabilizáló funkció biztosításán, mivel a teljes költségvetés azt jelentené, hogy a jelenlegi uniós költségvetés mellett további, bevételi és kiadási oldalhoz kapcsolódó nemzeti szintű elosztási hatáskörök kerülnének európai szintre. E költségvetés létrehozása tehát erős politikai elszántságot és konszenzust kívánna. Tartalmának értékeléséhez és politikai elfogadhatóságának növeléséhez további mérlegelésre és egyeztetésekre lenne szükség.

Meg kell jegyezni, hogy a különböző szakpolitikai alternatívák nem zárják ki egymást, sőt, kombinálhatók is egymással. Az előnyben részesített alternatíva jelenleg az európai beruházásstabilizáló funkció (2. alternatíva). Ez az alternatíva jelentős mértékben hozzájárulna a hatásvizsgálati jelentés 4. szakaszában kifejtett célkitűzésekhez. A Bizottság ezt az alternatívát választotta javaslatában. A biztosítási mechanizmus (3. alternatíva) igen hatékony stabilizációs jellemzőkkel bírhat, és megfelelő kialakítása esetén összhangban állhat az országok közötti semlegesség céljával, de megvalósíthatóságának értékeléséhez és politikai elfogadhatóságának növeléséhez további mérlegelésre és egyeztetésekre van szükség. A biztosítási mechanizmus nagyban erősítené a GMU felépítését, és ily módon rendkívüli értéket képviselne. Bár a Bizottság egyelőre nem tesz rá hivatalos javaslatot, célszerű lenne a stabilizáló funkcióval egy csomagban a biztosítási mechanizmust is fontolóra venni, ami túllépne a 2. alternatíván és kiegészítené azt. Ez a csomag jelentős mértékű stabilizációt lehetővé tevő következetes együtttest hozna létre. A 4. alternatíva bírhat bizonyos stabilizációs jellemzőkkel, amelyek mértéke nagyban függ méretétől és összetételétől, azonban tartalmának értékeléséhez és politikai elfogadhatóságának növeléséhez további mérlegelésre és egyeztetésekre van szükség.

A beruházásstabilizáló program (2. alternatíva) és a biztosítási mechanizmus (3. alternatíva) hatásai a fent megvitatott vonalak mentén elsősorban makrogazdasági jellegűek lennének. A 2. alternatíva (a beruházásstabilizáló eszköz) emellett a közberuházási tevékenység védelme révén az államháztartás összetételét is javítaná. Részben a készségek fenntartásával/javításával is járna, és így társadalmi előnyei is lennének. A 3. alternatíva (a biztosítási mechanizmus) környezeti és társadalmi hatásai meglehetősen közvetett és nehezen értékelhetők. A 4. alternatíva környezeti és társadalmi hatásai valószínűleg kedvezőek lennének, de az alternatíva meghatározása nem kellően részletezett ahhoz, hogy mélyreható értékelést lehessen végezni.

4. KÖLTSÉGVETÉSI VONZATOK

A javaslatnak lehetnek az uniós költségvetést érintő vonzatai. A javasolt eszköz keretében a Bizottság által a tagállamoknak nyújtható kölcsönök rögzített felső határa 30 milliárd EUR.

Amennyiben a tagállam a program keretében nyújtott kölcsönt nem fizeti vissza, ez a kölcsön az uniós költségvetésben függő kötelezettségként jelentkezik.

A kamattámogatást egy Stabilizációs Támogatási Alap finanszírozná, amelyet az eurórendszer monetáris jövedelmének az egyes euróvezeti tagállamok nemzeti központi bankjára eső arányán alapuló éves nemzeti hozzájárulásokból töltenének fel. Ugyanez a referenciaérték lenne alkalmazandó az árfolyam-mechanizmusban (ERM II) részt vevő, euróvezeten kívüli tagállamokra is. A nemzeti hozzájárulások külső címzett bevételt képeznének, és nem lennének hatással az uniós költségvetésre.

5. EGYÉB ELEMEK

- **Végrehajtási tervek, valamint a nyomon követés, az értékelés és a jelentéstétel szabályai**

A jogi aktus annak alkalmazása tekintetében ötévenkénti jelentéstételről és felülvizsgálatról rendelkezik. A Bizottságnak e célból értékelő jelentést kell előterjesztenie, amelyben értékeli többek között a rendelet hatékonyságát, valamint azt, miként járul hozzá a rendelet az euróvezeti tagállamok gazdaságpolitikáinak az Unión belüli kohéziót erősítő jellegéhez, az Unió növekedést és foglalkoztatást célzó stratégiájának megvalósításához, valamint a jogszabály értelmében támogatásban részesülő euróvezeti tagállamok közberuházásaihoz. A jelentés megvizsgálja továbbá, helyénvaló lenne-e makrogazdasági stabilizációs célú biztosítási mechanizmus kialakítása. A jelentést adott esetben a jogi aktus módosítására irányuló javaslat kíséri. A jelentést megkapja az Európai Parlament, a Tanács és az eurócsoport.

Az értékelésekre a 2016. április 13-i intézményközi megállapodás⁸ 22. és 23. bekezdésével összhangban kerül sor, amelyben a három intézmény megerősítette, hogy a további intézkedési alternatívákra vonatkozó hatásvizsgálatok alapjául a hatályos jogszabályok és szakpolitikák értékelésének kell szolgálnia. Az értékelések a program gyakorlati hatásaira irányulnak, és a következőkön alapulnak: programmutatók/célok, valamint annak részletes elemzése, hogy a program mennyiben tekinthető relevánsnak, eredményesnek, hatékonyak, mennyiben biztosít elegendő uniós hozzáadott értéket és mennyiben áll összhangban más uniós szakpolitikákkal. Az értékelések bemutatják a levont tanulságokat is azzal a céllal, hogy megállapítsák, hol vannak hiányosságok/problémák, hol lehetne javítani az intézkedéseken vagy azok eredményein, illetve hogyan lehetne maximalizálni hasznosításukat/hatásukat.

- **A javaslat egyes rendelkezéseinek részletes magyarázata**

A javasolt rendelet **I. része** (az 1. és a 2. cikk) az európai beruházásstabilizáló funkció (EBF) létrehozásáról rendelkezik, amely a felülvizsgált költségvetési rendelet [220]. cikke szerinti, a kohézió erősítését szolgáló pénzügyi támogatási eszköz a jelentős aszimmetrikus sokkal szembesülő tagállamokban eszközölt közberuházások támogatására. Meghatározza továbbá, milyen formát ölthet a pénzügyi támogatás: kölcsön, illetve kamattámogatás. Emellett ez a rész hangsúlyozza, hogy a rendeletnek egyaránt vonatkoznia kell az euróvezeti tagállamokra, valamint az árfolyam-mechanizmusban (ERM II) részt vevő, euróvezeten kívüli tagállamokra. Ez a rész rendelkezik továbbá a jogi aktusban használt főbb fogalmak meghatározásáról.

⁸ Intézményközi megállapodás az Európai Parlament, az Európai Unió Tanácsa és az Európai Bizottság között a jogalkotás minőségének javításáról, 2016. április 13. (HL L 123., 2016.5.12., 1. o.).

A javasolt rendelet **II. része** (a 3–5. cikk) tartalmazza azokat a kritériumokat, amelyeket az adott tagállamnak teljesítenie kell ahhoz, hogy EBF-támogatásban részesülhessen. Kétféle kritériumot kell megkülönböztetni.

A javasolt jogi aktus egyrészt tartalmaz támogathatósági kritériumokat, amelyek az EUMSZ 126. cikkének (8) és (11) bekezdésében és az 1466/97/EK rendeletben előírt uniós költségvetési keret, valamint az 1176/2011/EK rendelettel létrehozott makrogazdasági felügyeleti keret szerinti határozatok és ajánlások betartásán alapulnak. Elő kell írni továbbá, hogy amennyiben az adott euróövezeti tagállam makrogazdasági kiigazítási program hatálya alá tartozik, nem részesülhet támogatásból a program keretében, mivel a makrogazdasági kiigazítási program a közberuházásokat támogató finanszírozási igényekre is kiterjed. Ugyanez a rendszer vonatkozna azokra a javasolt jogi aktus hatálya alá tartozó, euróövezeten kívüli tagállamokra is, amelyek fizetésimérleg-támogatásban részesülnek. Végezetül amennyiben a tagállamok hajlandók kamattámogatás finanszírozásáról szóló kormányközi megállapodást kötni, a támogathatósági kritériumok között elő kell írni azt is, hogy az éves hozzájárulásokat be kell fizetni, mielőtt az adott tagállam a program keretében kamattámogatásban részesülne.

Másodsorban aktiválási kritériumokról kell rendelkezni abból a célból, hogy az EBF-támogatás időben és hatékonyan aktiválható legyen. Ezt az aktiválást a munkanélküliséggel kapcsolatos kettős feltételhez kell kötni, amely egyfelől a nemzeti munkanélküliségi rátának a korábbi átlaghoz viszonyított alakulásán, másfelől a munkanélküliség bizonyos előző évi határértékhez képest történő változásán alapul. Több oka is van annak, hogy az aktiválási kritériumok a munkanélküliségi rátán alapulnak. A munkanélküliségi ráta a konjunktúraciklus kiváló mutatója. Az államháztartási sokkok hatásai emellett jellemzően a növekedési ciklus későbbi szakaszában jelentkeznek, és valójában többé-kevésbé a munkanélküliségi ciklusnak felelnek meg. A munkanélküliségi ráta alkalmazásából adódó eltolódás nem aknázná alá az eszköz stabilizációs céljának megvalósulását sem, hiszen a tagállamoknak előzőleg automatikus stabilizátoraikhoz és szakpolitikáikhoz kellene folyamodniuk. A kettős aktiválási feltétel alkalmazása emellett nagyobb bizonyossággal biztosítaná, hogy az érintett tagállam olyan jelentős aszimmetrikus sokkal szembesül, amely ideiglenes és országspecifikus elemmel rendelkezik. A kettős aktiválási feltétel lehetővé tenné továbbá, hogy a támogatást a gazdasági helyzet jelentős mértékű rosszabbodásakor vegyék igénybe. A kettős feltétel célja, hogy az eszköz olyankor lépjen működésbe, amikor a munkanélküliség növekszik.

Ez a rész rendelkezik továbbá arról, hogy a javasolt rendelet alapján támogatásban részesülő tagállamok kötelesek a támogatást támogatható közberuházásokra, azaz a közös rendelkezésekről szóló rendeletben azonosított szakpolitikai célkitűzéseket szolgáló kormányzati bruttó állóeszköz-felhalmozásra, valamint szociális beruházásokra (oktatás és képzés) fordítani, és kötelesek általánosságban az előző öt év átlagos közberuházási szintjét fenntartani. A második elem tekintetében az értékelés során mérlegelési lehetőséget kell biztosítani a Bizottságnak az olyan helyzetek kezelése érdekében, amikor a közberuházások egy tagállamban nem alakulnak fenntartható módon. Korrekciós mechanizmusról kell továbbá rendelkezni a nem támogatható kiadások elkerülése érdekében, valamint azért, hogy a nem támogatható kölcsönökért ne az Unió viseljen felelősséget. Ez szükségesnek tűnik az Unió pénzügyi érdekeinek védelméhez. Amennyiben egy tagállam ezt a kritériumot nem teljesíti, a Bizottságnak képesnek kell lennie arra, hogy a kölcsönt egészen vagy részben visszafizettesse, és úgy határozzon, hogy az érintett tagállam nem részesülhet kamattámogatásban a kölcsön visszafizetéséhez. Ennek az ellenőrzésnek az eredményét szintén közzé kell tenni.

A javasolt rendelet **III. része** (a 6–8. cikk) tartalmazza az EBF-támogatás mielőbbi biztosítására vonatkozó eljárást. A Bizottságnak a kérelem beérkezése után ellenőriznie kell a támogathatósági és aktiválási kritériumok teljesülését, és határoznia kell a kölcsön formáját öltő támogatás feltételeiről. Meg kell határozni az olyan elemeket, mint a támogatás összege, átlagos futamideje, árképzése és rendelkezésre állási időszaka. A kedvezményezett tagállamnak továbbá jogosultnak kell lennie arra, hogy a kölcsön visszafizetésekor vagy a kamatok esedékességekor kamattámogatást vegyen igénybe. A javasolt jogi aktus ezen része meghatározza továbbá az EBF-támogatás formáit.

A javasolt rendelet **IV. része** (a 7–10. cikk) meghatározza mindenekelőtt az eszköz pénzügyi keretét. A kölcsönök tekintetében a Bizottságnak képesnek kell lennie a pénzügyi piacokon történő hitelfelvételre azzal a céllal, hogy a szóban forgó forrásokat továbbkölcsönözze az érintett tagállamnak. A hitelfelvétel felső határát 30 milliárd EUR-ban kell rögzíteni. A kamattámogatások tekintetében e támogatások célja a kölcsön tagállamokra háruló kamatköltségeinek ellentételezése. Az utóbbi finanszírozásához a Bizottságnak képesnek kell lennie a Stabilizációs Támogatási Alap igénybevételére. Ez a rész meghatározza továbbá azokat a képleteket, amelyeket a Bizottságnak az EBF eszköz keretében nyújtott kölcsönök és kamattámogatások összegének megállapításához használnia kell.

Az eszköz hitelkomponense tekintetében meg kell különböztetni azt a képletet, amely a támogatható közberuházások maximális szintjének (I_s) meghatározására szolgál, illetve azt, amely a kölcsön formájában nyújtható támogatás összegének (S) kiszámításához használandó. A két képlet összefügg egymással. Az EBF-ből támogatható közberuházások maximális szintjét (I_s) automatikusan kell megállapítani olyan képlet szerint, amely magában foglalja az érintett tagállam által benyújtott támogatási kérelmet megelőző öt évre vonatkozóan a támogatható közberuházások GDP-hez viszonyított uniós arányát, valamint az érintett tagállam ugyanezen időszakra vonatkozó GDP-jét. Ezt a maximális összeget a rendelkezésre álló forrásokhoz, azaz a rendeletben meghatározott rögzített felső határhoz is hozzá kell igazítani. A kölcsöntámogatás maximális összegét szintén automatikusan kell meghatározni olyan képlet szerint, amely figyelembe veszi a támogatható közberuházások maximális szintjét, valamint a jelentős aszimmetrikus sokk súlyosságát. A kölcsönt a sokk súlyosságának függvényében szintén ki kell igazítani. Különösen súlyos aszimmetrikus sokk esetén a kölcsön összege a támogatható közberuházások maximális szintjéig (I_s) növelhető. Ennek mutatójaként a negyedéves nemzeti munkanélküliségi ráta emelkedése szolgálna. Végezetül annak érdekében, hogy minél több tagállam részesülhessen az eszköz alapján hiteltámogatásban, a kölcsöntámogatást a kölcsönöknek az uniós költségvetésben rendelkezésre álló forrásokhoz történő kalibrálására meghatározott felső határ alatt fennmaradó rendelkezésre álló források 30 százaléka kell korlátozni.

A kamattámogatás összegét automatikusan az ezen eszközből kapott kölcsön tagállamra háruló kamatköltségének rögzített százalékos arányában kell meghatározni.

A javasolt rendelet ezen része végezetül rendelkezik az Európai Stabilitási Mechanizmus (ESM) vagy jogutódja potenciális részvételéről abban az esetben, ha az utóbbi a jövőben önállóan úgy döntene, hogy maga is makrogazdasági stabilizációs célú pénzügyi támogatást nyújt a közberuházások támogatására. E célból a Bizottságnak törekednie kell annak biztosítására, hogy erre a támogatásra az ezen javasolt rendeletben foglaltakkal összhangban álló feltételekkel kerüljön sor. A javaslatban rendelkezni kell a Bizottság felhatalmazásáról olyan, felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadására, amelyek kiegészítik a javasolt rendeletet a kölcsön különböző elemeire vonatkozó információcsere tekintetében, valamint az ESM-támogatás és az ezen eszköz alapján nyújtott, a kölcsönre és a kamattámogatásra vonatkozó képletek szerint kiszámított támogatás közötti komplementaritást megállapító szabályok tekintetében.

A javasolt rendelet **V. része** (a 11–16. cikk) az ezen eszköz keretében nyújtott hiteltámogatás folyósításának és végrehajtásának eljárási szabályait tartalmazza. Ezen belül meghatározza a kölcsönfolyósítás, a hitelfelvételi és hitelnyújtási műveletek, a költségek és a kezelés szabályait. Végezetül a javaslat ellenőrzési szabályokról rendelkezik.

A javasolt rendelet **VI. része** (a 17–19. cikk) a Stabilizációs Támogatási Alap (a továbbiakban: az alap) létrehozásáról és igénybevételeéről rendelkezik. Az alapot tagállami hozzájárulásokból kell feltölteni olyan kormányközi megállapodás alapján, amely meghatározza az említett hozzájárulások kiszámításának módját és átutalásának szabályait. Az euróvezeti tagállamok esetében a nemzeti hozzájárulásokat az euróvezeti tagállamok nemzeti központi bankjai között felosztott monetáris jövedelem százalékos arányában kell megállapítani. A hozzájárulások kiszámítása céljából az EKB minden évben legkésőbb április 30-ig közli a Bizottsággal az egyes nemzeti központi bankokra eső monetáris jövedelem összegét. A javasolt jogi aktus hatálya alá tartozó, euróvezeten kívüli tagállamok esetében a nemzeti hozzájárulás kiszámításához az eurórendszerbeli monetáris jövedelmet kell alapul venni. Ehhez speciális kulcsot kell alkalmazni. Amennyiben létrejön az említett kormányközi megállapodás, a kamattámogatás nyújtását az éves hozzájárulás tagállam általi előzetes befizetéséhez kell kötni.

Az alap kizárólag a kamattámogatások fedezésére vehető igénybe. A támogatás nyújtását az alaphoz rendelkezésre álló források mennyiségéhez kell kötni, és arra az esetre, ha a források nem lennének elegendőek, fizetéshalasztási rendszert kell bevezetni. A Bizottságnak az alapot prudens és biztonságos befektetési stratégiával kell kezelnie.

A javasolt rendelet **VII. része** (a 20. cikk) rendelkezik a tagállami közberuházási rendszerek és eljárások bizottsági minőségértékeléséről. Erről az értékelésről mint kísérő intézkedésről a közberuházások és az EBF-támogatás hatásának növelése céljából kell rendelkezni. A részletes módszertan a javasolt rendelet mellékletében található, és az IMF és az OECD által a tudomány jelenlegi állása alapján alkalmazott eljárásokra támaszkodik.

A javasolt rendelet **VIII. része** (a 21–23. cikk) az átruházott hatáskörök gyakorlására, a jelentéstételre és felülvizsgálatra, valamint a javasolt rendelet hatálybalépésére vonatkozó szabályokról rendelkezik. A rendszeres jelentéstétel tekintetében a Bizottságnak meg kell vizsgálnia többek között, hogy helyénvaló lenne-e makrogazdasági stabilizációs célú biztosítási mechanizmust kialakítani, valamint – amint rendelkezésre állnak a megbízható számadatok – az oktatásra és képzésre irányuló szociális beruházásokat a támogatható közberuházások fogalmának meghatározásába belefoglalni.

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE**az európai beruházásstabilizáló funkció létrehozásáról**

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 175. cikke (3) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

a jogalkotási aktus tervezete nemzeti parlamenteknek való megküldését követően,

tekintettel az Európai Központi Bank véleményére⁹,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére¹⁰,

tekintettel a Régiók Bizottságának véleményére¹¹,

rendes jogalkotási eljárás keretében,

mivel:

- (1) A gazdasági, társadalmi és területi kohézió előmozdítása és a gazdasági és monetáris unió (GMU) létrehozása a Szerződések fő célkitűzései közé tartozik.
- (2) A pénznemükként az eurót használó tagállamok közötti gazdasági kohézió megerősítése hozzájárulna a monetáris unió stabilitásához és az Unió egészének harmonikus fejlődéséhez.
- (3) A tagállamoknak oly módon kell folytatniuk és összehangolniuk gazdaságpolitikájukat, hogy elérjék a gazdasági, társadalmi és területi kohézió megerősítésének célját.
- (4) A világot és az euróövezetet sújtó példátlan pénzügyi válság és gazdasági visszaesés megmutatta, hogy az euróövezetben a jelentős aszimmetrikus sokkok enyhítéséhez nem elegendők az olyan rendelkezésre álló eszközök, mint az egységes monetáris politika, az automatikus stabilizátorok és a nemzeti szintű diszkrecionális költségvetési politikai intézkedések.
- (5) A jelenlegi intézményi felállásban a pénznemükként az eurót használó tagállamoknak és az árfolyam-mechanizmusban (ERM II) részt vevő egyéb tagállamoknak a makrogazdasági kiigazítás megkönnyítése és a jelentős aszimmetrikus sokkok enyhítése érdekében erősebben kell az olyan fennmaradó gazdaságpolitikai eszközökre támaszkodniuk, mint az automatikus stabilizátorok és más diszkrecionális fiskális intézkedések, ami a kiigazítást összességében megnehezíti. A válság euróövezeten belüli lefolyása emellett arra enged következtetni, hogy súlyos makrogazdasági

⁹ HL C [...], [...], [...] o.

¹⁰ HL C [...], [...], [...] o.

¹¹ HL C [...], [...], [...] o.

körülmények esetén a makrogazdasági stabilizáció biztosításának feladata nagymértékben az egységes monetáris politikára hárul.

- (6) A pénzügyi válság nyomán a költségvetési politikákban olyan prociklikus minta alakult ki, amely károsan befolyásolja az államháztartás minőségét és különösen a közberuházásokat. Ez a hiányosság hozzájárul a tagállamok makrogazdasági teljesítményei közötti különbségek növekedéséhez, ami veszélybe sodorja a kohéziót.
- (7) Ezért további eszközökre van szükség annak érdekében, hogy a jövőben a jelentős aszimmetrikus sokkok ne idézhessék elő a stresszhelyzetek elmélyülését és kibővülését, és ne gyengítsék a kohéziót.
- (8) Annak támogatása érdekében, hogy a pénznemükként az eurót használó tagállamok hatékonyabban reagálhassanak a gyorsan változó gazdasági körülményekre, és jelentős aszimmetrikus sokk esetén a közberuházások fenntartásával stabilizálják gazdaságukat, európai beruházásstabilizáló funkciót (EBF) kell létrehozni.
- (9) Az EBF-nek nem csak a pénznemükként az eurót használó tagállamok, hanem az árfolyam-mechanizmusban (ERM II) részt vevő egyéb tagállamok javát is kell szolgálnia.
- (10) Az EBF-nek a nemzeti költségvetési politikákat kiegészítő uniós eszközként kell működnie. Emlékeztetni kell arra, hogy a tagállamoknak megbízható költségvetési politikát kell folytatniuk, és kedvező gazdasági időszakokban költségvetési tartalékokat kell kialakítaniuk.
- (11) Uniós szinten a nemzeti reformprioritások megállapításának és a reformvégrehajtás nyomon követésének keretét a gazdaságpolitikai koordináció európai szemesztere biztosítja. E reformprioritások alátámasztásaként a tagállamok kidolgozzák saját nemzeti többéves beruházási stratégiájukat. Ezeket a stratégiákat a nemzeti és/vagy uniós forrásokból támogatandó kiemelt beruházási projektek ismertetése és koordinálása céljából az éves nemzeti reformprogramokkal együtt be kell nyújtani. A stratégiák további célja az uniós finanszírozás koherens felhasználása és adott esetben az Unió által az Európai Regionális Fejlesztési Alapból, a Kohéziós Alapból, az Európai Szociális Alapból, az Európai Tengerügyi és Halászati Alapból és az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból támogatott programokból, az EBF-ből és az InvestEU-ből kapott pénzügyi támogatás hozzáadott értékének maximalizálása.
- (12) Előfordulhat, hogy az EBF-támogatás mellett az Európai Stabilitási Mechanizmus (ESM) vagy annak jogutódja további támogatást nyújt.
- (13) EBF-támogatást abban az esetben kell nyújtani, ha egy vagy több, pénznemükként az eurót használó tagállam vagy az árfolyam-mechanizmusban (ERM II) részt vevő egyéb tagállam jelentős aszimmetrikus sokkkal szembesül. A munkanélküliségi ráták változása nagy mértékben összefügg a szóban forgó tagállamok konjunktúraciklusának fluktuációival. A nemzeti munkanélküliségi ráták hosszú távú átlagot meghaladó meredek emelkedése tehát egyértelműen jelzi az adott tagállamot sújtó jelentős sokkot. Aszimmetrikus az a sokk, amely egy vagy több tagállamot jóval súlyosabban érint a tagállamok átlagánál.
- (14) Az EBF-támogatás aktiválását ezért a munkanélküliséggel kapcsolatos kettős feltételhez kell kötni, amelyegyfelől a nemzeti munkanélküliségi rátának a korábbi átlaghoz viszonyított alakulásán, másfelől a munkanélküliség bizonyos előző évi határértékhez képest történő változásán alapul.

- (15) Az EBF-et kérelmező tagállamoknak az EBF-támogatás kérelmezését megelőző két éves időszakra vonatkozóan az uniós költségvetési és makrogazdasági felügyeleti keret szerinti határozatok és ajánlások betartásán alapuló szigorú támogathatósági kritériumokat kell teljesíteniük annak érdekében, hogy az adott tagállamok tekintetében ne gyengüljön a prudens költségvetési politikák folytatására vonatkozó ösztönző.
- (16) Nem részesülhetnek EBF-támogatásban azok a pénznemükként az eurót használó tagállamok, amelyek az ESM, az európai pénzügyi stabilizációs mechanizmus (EFSM) vagy a Nemzetközi Valutaalap (IMF) keretében pénzügyi támogatásban részesülnek, és amelyek a 472/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet¹² 7. cikkének (2) bekezdése szerinti makrogazdasági kiigazítási program hatálya alá tartoznak, mivel finanszírozási szükségleteiket – a közberuházások fenntartásával együtt – a nyújtott pénzügyi támogatás kezeli.
- (17) Nem részesülhetnek EBF-támogatásban azok az eltéréssel rendelkező tagállamok, amelyek a 332/2002/EK tanácsi rendelet¹³ 3. cikke (2) bekezdésének a) pontja szerinti fizetésimérleg-támogatásban részesülnek, mivel finanszírozási szükségleteiket – a közberuházások fenntartásával együtt – fizetésimérleg-támogatási mechanizmus kezeli.
- (18) Az EBF-támogatásnak az érintett tagállamoknak nyújtott kölcsön formáját kell öltetnie. Az eszköz a közberuházások végrehajtásának folytatásához nyújtana finanszírozást.
- (19) A kölcsönökön túlmenően az érintett tagállamok számára az említett kölcsönök kamatköltségeinek fedezéséhez a költségvetési rendelet 220. cikke szerinti speciális típusú pénzügyi támogatásként kamattámogatást kell biztosítani. Ez a kamattámogatás a kölcsönnel párhuzamosan kiegészítő támogatást biztosítana az aszimmetrikus sokk sújtotta tagállamoknak, amelyek a pénzügyi piacokon szigorú finanszírozási feltételekkel szembesülnek.
- (20) Az EBF-támogatás mielőbbi biztosítása érdekében a Bizottságot kell megbízni azzal, hogy ítélje oda a kölcsönöket a támogathatósági és aktiválási kritériumok teljesülése esetén, és határozzon a kamattámogatás nyújtásáról.
- (21) A rendelet célkitűzésének elérése érdekében a tagállamoknak az EBF keretében kapott támogatást támogatható közberuházásokra kell fordítaniuk, és általánosságban fenn kell tartaniuk az előző öt év átlagos közberuházási szintjét. E tekintetben elvárható, hogy a tagállamok előnyben részesítsék az Unió által az Európai Regionális Fejlesztési Alapból, a Kohéziós Alapból, az Európai Szociális Alapból, az Európai Tengerügyi és Halászati Alapból és az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból támogatott programok keretében eszközölt támogatható beruházások fenntartását.
- (22) A Bizottságnak ezért meg kell vizsgálnia, hogy az érintett tagállam betartja-e az említett feltételeket. Ha nem, az érintett tagállamnak a kapott kölcsönt részben vagy egészében vissza kell fizetnie, és nem lehet jogosult kamattámogatás felvételére.
- (23) Az adott tagállam tekintetében EBF-kölcsönrel támogatható közberuházások maximális szintjét automatikusan kell megállapítani olyan képlet szerint, amely magában foglalja az érintett tagállam által benyújtott támogatási kérelmet megelőző öt

¹² Az Európai Parlament és a Tanács 472/2013/EK rendelete (2013. május 21.) a pénzügyi stabilitásuk tekintetében súlyos nehézségekkel küzdő vagy súlyos nehézségek által fenyegetett euroövezeti tagállamok gazdasági és költségvetési felügyeletének megerősítéséről (HL L 140., 2013.5.27., 1. o.).

¹³ A Tanács 332/2002/EK rendelete (2002. február 18.) a tagállamok fizetési mérlegéhez középtávú pénzügyi támogatási mechanizmus létrehozásáról (HL L 53., 2002.2.23., 1. o.).

évre vonatkozóan a támogatható közberuházások bruttó hazai termékhez (GDP) viszonyított uniós arányát, valamint az érintett tagállam ugyanezen időszakra vonatkozó GDP-jét. A támogatható közberuházások maximális szintjét az (α) szorzóval az uniós költségvetés rögzített felső határához is hozzá kell igazítani. E tényező meghatározása annak figyelembevételével történik, hogy amennyiben a mechanizmus a legutóbbi válság idején már működött volna, ily módon a teljes EBF-támogatást oda lehetett volna ítélni az érintett tagállamoknak.

- (24) Az EBF-kölcsön összegét szintén automatikusan kell meghatározni olyan képlet szerint, amely figyelembe veszi először az EBF keretében támogatható közberuházások maximális szintjét, majd másodszor a jelentős aszimmetrikus sokk súlyosságát. Az ezen képlet szerint meghatározott támogatást szintén ki kell igazítani a sokk súlyossága függvényében egy (β) tényezővel. E tényező megállapítása annak figyelembevételével történik, hogy az érintett tagállam akkor részesülhet maximális támogatásban, ha a sokk több mint 2,5 százalékponttal növeli a munkanélküliséget. Az EBF-kölcsön a támogatható közberuházások maximális szintjéig emelhető, amennyiben az aszimmetrikus sokk – a tagállam konjunktúracikluson belüli helyzetének más mutatói (például bizalmi felmérések) és a makrogazdasági helyzet (például a makrogazdasági előrejelzés és az európai szemeszter keretében végzett) mélyebb elemzése szerint – különösen súlyos. Annak érdekében, hogy minél több tagállam részesülhessen EBF-támogatásban, az egy tagállamnak nyújtott kölcsön nem haladhatja meg az EBF-kölcsönöknek az uniós költségvetésben rendelkezésre álló forrásokhoz történő kalibrálására meghatározott felső határ alatt fennmaradó rendelkezésre álló források 30 százalékát.
- (25) Az EBF-kamattámogatások összegét az EBF keretében nyújtott kölcsön tagállamra háruló kamatköltségének százalékos arányában kell meghatározni.
- (26) A kamattámogatások finanszírozására Stabilizációs Támogatási Alapot kell létrehozni. A Stabilizációs Támogatási Alapot a pénznemükként az eurót használó tagállamok nemzeti hozzájárulásaiból és az árfolyam-mechanizmusban (ERM II) részt vevő egyéb tagállamok nemzeti hozzájárulásaiból kell feltölteni.
- (27) A Stabilizációs Támogatási Alapba befizetendő nemzeti hozzájárulások összegének meghatározására és átutalására a pénznemükként az eurót használó tagállamok és az egyéb, árfolyam-mechanizmusban (ERM II) részt vevő tagállamok között kötendő kormányközi megállapodásnak kell irányadónak lennie. Az említett megállapodásban rendelkezni kell arról, hogy valamennyi tagállam nemzeti hozzájárulását az eurórendszer monetáris jövedelmén belül a pénznemükként az eurót használó tagállamok nemzeti központi bankjára eső rész alapján kell kiszámítani. Az ERM II-ben részt vevő tagállamok esetében a nemzeti hozzájárulások meghatározásához speciális kulcsról kell rendelkezni. A Bizottságnak támogatást kell nyújtania a tagállamoknak a hozzájárulások kiszámításához. E célból az Európai Központi Banknak (EKB) közölnie kell a Bizottsággal annak a monetáris jövedelemnek az összegét, amelyre az eurórendszer nemzeti központi bankjai jogosultak.
- (28) Az említett kormányközi megállapodás hatálybalépése után az érintett tagállamnak történő kamattámogatás kifizetését a Stabilizációs Támogatási Alapra vonatkozó éves hozzájárulás tagállam általi átutalásához kell kötni. A kamattámogatások kifizetését a Stabilizációs Támogatási Alapban rendelkezésre álló források mennyiségéhez kell kötni. Amennyiben az adott tagállamnak nyújtandó kamattámogatás a kifizetés esedékességekor meghaladja a Stabilizációs Támogatási Alapban rendelkezésre álló

források 30 százalékát, a Stabilizációs Támogatási Alapból történő kamattámogatási kifizetéseket el kell halasztani.

- (29) A Stabilizációs Támogatási Alap eszközeinek biztonságos és prudens kezelésével a Bizottságot kell megbízni.
- (30) A közberuházások és a potenciális EBF-támogatások hatásának fokozása érdekében biztosítani kell és adott esetben meg kell erősíteni a tagállamok közberuházási rendszereit és eljárásait. A Bizottságnak jelentés formájában rendszeres értékelést kell készítenie, amelyben szükség esetén ajánlásokat fogalmaz meg a tagállami közberuházási rendszerek és eljárások minőségének javítására vonatkozóan. A tagállamok a Bizottságtól technikai segítségnyújtást kérhetnek. A Bizottság szakmai kiküldetéseket végezhet.
- (31) Az ESM-nek vagy jogutódjának a közberuházási pénzügyi támogatások nyújtásában való, a Bizottsággal párhuzamos részvételére vonatkozó szabályok meghatározása érdekében a Bizottságot fel kell hatalmazni arra, hogy az Európai Unió működéséről szóló szerződés 290. cikkének megfelelően jogi aktusokat fogadjon el az EBF-kölcsönre vonatkozó érintett információk cseréjével, az ESM-részvételnek az EBF-támogatás összegének kiszámítására gyakorolt hatásával, valamint az ESM-pénzügyi támogatás tagállamra háruló költségeire a Stabilizációs Támogatási Alapból nyújtott kamattámogatással kapcsolatban. A Bizottságot fel kell továbbá hatalmazni arra, hogy felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el a kamattámogatás kiszámítási képletében szereplő százalékos arány, a Stabilizációs Támogatási Alap kezelésére vonatkozó részletes szabályok, valamint az alap befektetési stratégiájára vonatkozó általános elvek és kritériumok meghatározása tekintetében. Különösen fontos, hogy a Bizottság az előkészítő munkája során megfelelő konzultációkat folytasson, többek között szakértői szinten, és hogy e konzultációkra a jogalkotás minőségének javításáról szóló, 2016. április 13-i intézményközi megállapodásnak¹⁴ megfelelően kerüljön sor. A felhatalmazáson alapuló jogi aktusok előkészítésében való egyenlő részvétel biztosítása érdekében az Európai Parlament és a Tanács a tagállamok szakértőivel egyidejűleg kap kézhez minden dokumentumot, és szakértőik rendszeresen részt vehetnek a Bizottság felhatalmazáson alapuló jogi aktusok előkészítésével foglalkozó szakértői csoportjainak ülésein.
- (32) A jogalkotás minőségének javításáról szóló, 2016. április 13-i intézményközi megállapodás 22. és 23. bekezdése szerint ezt a rendeletet értékelni kell különösen az eredményessége, a tagállami gazdaságpolitikák folytatásához és az Unió foglalkoztatást és növekedést célzó stratégiájához való hozzájárulása, valamint a makrogazdasági stabilizációs célú biztosítási mechanizmus létrehozásához szükséges lehetséges jövőbeni intézkedések meghatározása tekintetében. Az ehhez szükséges információkat speciális nyomonkövetési követelmények előírásával kell összegyűjteni, elkerülve a – különösen a tagállamokra háruló – túlszabályozási és igazgatási terheket. Ezek a követelmények adott esetben – a rendelet gyakorlati hatásainak értékelésének alapjaként – mérhető mutatókat is magukban foglalhatnak.
- (33) Az EBF-re úgy kell tekinteni, mint az idővel létrehozandó, makrogazdasági stabilizációs célú önkéntes biztosítási mechanizmus kialakításának első lépésére. Az EBF jelenleg hiteleken és kamattámogatás nyújtásán alapulna. Nem kizárt, hogy az ESM vagy jogutódja a jövőben ezzel párhuzamosan részt vesz a pénznemükként az eurót használó, a kedvezőtlen gazdasági feltételekkel szembesülő tagállamoknak nyújtandó közberuházási pénzügyi támogatásokban. Ezenkívül a jövőben a tagállamok

¹⁴ HL L 231., 2016.5.12., 1. o.

önkéntes hozzájárulásai alapján létre lehetne hozni egy hitelfelvételi képességgel rendelkező önkéntes biztosítási mechanizmust, amely erős makrogazdasági stabilizációs célú eszközt biztosítana az aszimmetrikus sokkokkal szemben.

- (34) A költségvetési rendelettel, a 883/2013/EU, Euratom európai parlamenti és tanácsi rendelettel, a 2185/96/Euratom, EK tanácsi rendelettel és az (EU) 2017/1939 tanácsi rendelettel összhangban az Unió pénzügyi érdekeit arányos intézkedésekkel kell védeni, ideértve a szabálytalanságok és a csalás megelőzését, feltárását, korrekcióját és kivizsgálását, az eltűnt, jogalap nélkül kifizetett vagy szabálytalanul felhasznált pénzeszközök visszafizettetését és adott esetben közigazgatási szankciók alkalmazását. Az Európai Csalás Elleni Hivatal (OLAF) a 883/2013/EU, Euratom európai parlamenti és tanácsi rendelettel és a 2185/96/Euratom, EK tanácsi rendelettel összhangban vizsgálatokat – többek között helyszíni ellenőrzéseket és szemléket – végezhet annak megállapítása céljából, hogy történt-e csalás, korrupció vagy bármilyen más jogellenes tevékenység, amely sérti az Unió pénzügyi érdekeit. Az (EU) 2017/1939 tanácsi rendelettel összhangban az Európai Ügyészség kinyomozhatja és büntetőeljárás alá vonhatja az (EU) 2017/1371 európai parlamenti és tanácsi irányelv szerinti, az Unió pénzügyi érdekeit sértő csalást és más jogellenes tevékenységeket. A költségvetési rendelettel összhangban minden olyan személynek vagy szervezetnek, amely uniós finanszírozásban részesül, maradéktalanul együtt kell működnie az Unió pénzügyi érdekeinek védelmében, és biztosítania kell a Bizottság, az OLAF, az Európai Ügyészség és az Európai Számvevőszék számára a szükséges jogokat és hozzáférést.
- (35) Erre a rendeletre az Európai Parlament és a Tanács által az Európai Unió működéséről szóló szerződés 322. cikke alapján elfogadott horizontális pénzügyi szabályok alkalmazandók. Ezeket a szabályokat a költségvetési rendelet határozza meg, és azok megállapítják különösen a költségvetés létrehozására és – vissza nem térítendő támogatások, közbeszerzés, pénzdíjak, közvetett végrehajtás útján történő – végrehajtására vonatkozó eljárást, valamint ellenőrzésről rendelkeznek a pénzügyi szereplők felelőssége tekintetében. Az EUMSZ 322. cikke alapján elfogadott szabályok kiterjednek az uniós költségvetésnek a tagállamok jogállamisággal kapcsolatos általános hiányosságaival szembeni védelmére is, mivel a jogállamiság tiszteletben tartása a hatékony és eredményes pénzgazdálkodás és a hatékony uniós finanszírozás alapvető előfeltétele.
- (36) Mivel e rendelet célkitűzését – azaz a gazdasági és társadalmi kohéziót veszélyeztető jelentős aszimmetrikus sokkok enyhítését szolgáló európai beruházásstabilizáló funkció létrehozását – a tagállamok a GMU felépítéséből adódóan – vagyis amiatt, hogy a központosított egységes monetáris politikához decentralizált nemzeti szintű költségvetési politikák társulnak – nem tudják kielégítően megvalósítani, hanem az az intézkedések nagyságrendje miatt uniós szinten jobban megvalósítható, az Unió az EUSZ 5. cikkében foglalt szubszidiaritás elvének megfelelően intézkedéseket fogadhat el. Az említett cikkben foglalt arányosság elvének megfelelően ez a rendelet nem lépi túl az említett célkitűzések eléréséhez szükséges mértéket,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

I. RÉSZ

BEVEZETŐ RENDELKEZÉSEK

1. cikk

Tárgy és hatály

- (1) Ez a rendelet létrehozza az európai beruházásstabilizáló funkciót (EBF).
- (2) Az EBF közberuházásokhoz nyújtott kölcsönök és kamattámogatások formájában megvalósuló pénzügyi támogatást biztosít a jelentős aszimmetrikus sokkal szembesülő tagállamoknak.
- (3) Az EBF-támogatást a pénznemükként az eurót használó tagállamok, valamint az Európai Unió működéséről szóló szerződés 140. cikkének (1) bekezdésében említett árfolyam-mechanizmusban (ERM II) részt vevő egyéb tagállamok vehetik igénybe.

2. cikk

Fogalommeghatározások

E rendelet alkalmazásában:

1. „megállapodás”: a pénznemükként az eurót használó tagállamok és az egyéb, árfolyam-mechanizmusban (ERM II) részt vevő tagállamok közötti kormányközi megállapodás, amely meghatározza a Stabilizációs Támogatási Alapra vonatkozó pénzügyi hozzájárulásaik kiszámítását és átutalását;
2. „közberuházás”: a kormányzat bruttó állóeszköz-felhalmozása az 549/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet¹⁵ A. mellékletében meghatározottak szerint;
3. „támogatható közberuházás”: a) a [XX]-i (EU) [XX] *[hivatkozás a közös rendelkezésekről szóló új rendeletrre]* rendeletben¹⁶ meghatározott szakpolitikai célkitűzéseket támogató közberuházás és b) az 549/2013/EU rendelet A. mellékletében meghatározott, az a) pontba bele nem tartozó oktatási és képzési kiadás;
4. „EBF-támogatás”: a költségvetési rendelet [220]. cikke szerinti, az EBF keretében kölcsönök és kamattámogatások formájában nyújtott, támogatható köztámogatásokra irányuló uniós pénzügyi támogatás;
5. „közberuházási rendszerek és eljárások”: a tagállamok közberuházások tervezésére, elosztására és végrehajtására irányuló belső eljárásai;
6. „az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedésre vonatkozó uniós stratégia”: a tagállamok és az Unió intézkedéseit irányító azon célok és közös célkitűzések, amelyeket az Európai Tanács által 2010. június 17-én elfogadott következtetések I. melléklete (A foglalkoztatást és növekedést célzó új európai stratégia, Kiemelt uniós célok), a tagállamok és az Unió gazdaságpolitikáira vonatkozó átfogó iránymutatásokról szóló 2015. július 14-i (EU) 2015/1184 tanácsi ajánlás¹⁷ és az (EU) 2016/1838 tanácsi határozat¹⁸, továbbá az említett célok és közös célkitűzések bármilyen felülvizsgálata határoz meg.

II. RÉSZ

¹⁵ Az Európai Parlament és a Tanács 549/2013/EU rendelete (2013. május 21.) az Európai Unió-beli nemzeti és regionális számlák európai rendszeréről (HL L 174., 2013.6.26., 1. o.).

¹⁶ *[Helyes hivatkozás a közös rendelkezésekről szóló rendelet új változatára]*

¹⁷ HL L 192., 2015.7.18., 27. o.

¹⁸ HL L 280., 2016.10.18., 30. o.

KRITÉRIUMOK

3. cikk

Támogathatósági kritériumok

(1) EBF-támogatásra az a tagállam jogosult, amely nem tartozik a következők hatálya alá:

a) olyan, az Európai Unió működéséről szóló szerződés 126. cikkének (8) vagy (11) cikke szerinti tanácsi határozat, amely megállapítja, hogy a tagállam az EBF-kérelem benyújtását megelőző két évben nem hozott eredményes intézkedéseket a túlzott hiány megszüntetésére;

b) olyan, az 1466/97/EK tanácsi rendelet¹⁹ 6. cikkének (2) bekezdése vagy 10. cikke szerinti tanácsi határozat, amely megállapítja, hogy a tagállam az EBF-kérelem benyújtását megelőző két évben nem hozott eredményes intézkedéseket a jelentős, megfigyelhető eltérés orvoslására;

c) olyan, az 1176/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet²⁰ 8. cikkének (3) bekezdése szerint ugyanazon túlzottegyensúlyhiány-eljárás keretében hozott két egymást követő tanácsi ajánlás, amelynek indoka, hogy az érintett tagállam az EBF-kérelem benyújtását megelőző két évben nem nyújtott be kielégítő korrekciós intézkedési tervet;

d) olyan, az 1176/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 10. cikkének (4) bekezdése szerint ugyanazon túlzottegyensúlyhiány-eljárás keretében hozott két egymást követő tanácsi határozat, amely megállapítja a teljesítés elmulasztását azzal az indokkal, hogy a tagállam az EBF-kérelem benyújtását megelőző két évben nem hozta meg az ajánlott korrekciós intézkedést;

e) a 472/2013/EU rendelet 7. cikkének (2) bekezdése szerinti makrogazdasági kiigazítási programot jóváhagyó tanácsi határozat;

f) a 332/2002/EK tanácsi rendelet²¹ 3. cikke (2) bekezdésének a) pontja szerinti, középtávú pénzügyi támogatási eszközt végrehajtó tanácsi határozat.

(2) A megállapodás hatálybalépése után kamattámogatásra csak az a tagállam jogosult, amely eleget tesz a megállapodás szerinti kötelezettségeinek.

4. cikk

Aktiválási kritériumok

(1) Egy tagállam jelentős aszimmetrikus sokkal szembesülőknek tekintendő, ha egyidejűleg teljesülnek a következő aktiválási kritériumok:

a) az érintett tagállamban a negyedéves nemzeti munkanélküliségi ráta meghaladja a kérelem benyújtásának negyedévét megelőző 60 negyedévben számított átlagos munkanélküliségi rátát;

¹⁹ A Tanács 1466/97/EK rendelete (1997. július 7.) a költségvetési egyenleg felügyeletének megerősítéséről és a gazdaságpolitikák felügyeletéről és összehangolásáról (HL L 209., 1997.8.2., 1. o.).

²⁰ Az Európai Parlament és a Tanács 1176/2011/EU rendelete (2011. november 16.) a makrogazdasági egyensúlyhiányok megelőzéséről és kiigazításáról (HL L 306., 2011.11.23., 25. o.).

²¹ A Tanács 332/2002/EK rendelete (HL L 53., 2002.2.23., 1. o.).

b) a negyedéves nemzeti munkanélküliségi ráta az előző év azonos negyedében megfigyelt munkanélküliségi rátához képest több mint egy százalékponttal emelkedik.

(2) Az (1) bekezdés alkalmazásában a munkanélküliségi rátát az 577/98/EK rendelet²² alapján kell meghatározni.

Eszerint a munkanélküliségi ráta a teljes lakosság és valamennyi életkori kategória munkanélküliségi rátájára vonatkozik, amelyet a gazdaságilag aktív népesség százalékában kell kifejezni.

(3) Az e cikk (1) bekezdésének és a 8. cikk (1) bekezdése c) pontjának alkalmazásában használt negyedéves nemzeti munkanélküliségi rátát szezonálisan ki kell igazítani.

5. cikk

Támogatott beruházás

(1) Az EBF-támogatásban részesülő tagállam minden olyan évben, amelyben EBF-támogatásban részesül, megteszi a következőket:

a) legalább az EBF-kölcsön összegének megfelelő összeget támogatható közberuházásba fektet;

b) fenntartja az előző öt év átlagos közberuházási szintjét.

A Bizottság mindazonáltal a 6. cikk (2) bekezdése szerinti határozat elfogadásakor arra a következtetésre juthat, hogy a közberuházások ezen szintje nem fenntartható, amely esetben maga állapítja meg a közberuházások fenntartandó szintjét.

(2) A Bizottság az EBF-kölcsön folyósítását követő évben megvizsgálja, hogy az érintett tagállam teljesíti-e az (1) bekezdésben említett kritériumokat. A Bizottság ellenőrzi különösen azt, hogy az érintett tagállam milyen mértékben tartotta fenn az Unió által az Európai Regionális Fejlesztési Alapból, a Kohéziós Alapból, az Európai Szociális Alapból, az Európai Tengerügyi és Halászati Alapból és az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból támogatott programok keretében támogatható közberuházásai szintjét.

Amennyiben a Bizottság az érintett tagállam meghallgatása után megállapítja, hogy az (1) bekezdésben említett feltételek nem teljesülnek, határozatot fogad el, amelyben:

a) előírja az EBF-kölcsön egészben vagy adott esetben részben történő visszafizetését; valamint

b) úgy határoz, hogy az érintett tagállam az EBF-kölcsön visszafizetésekor nem jogosult kamattámogatásra.

A Bizottság határozatát indokolatlan késedelem nélkül fogadja el, és azt közzéteszi.

III. RÉSZ

AZ EBF-TÁMOGATÁSRA VONATKOZÓ ELJÁRÁS ÉS Az EBF-TÁMOGATÁS FORMÁJA

²² A Tanács 577/98/EK rendelete (1998. március 9.) a közösségi munkaerő mintavételes felmérésének megszervezéséről (HL L 77., 1998.3.14., 3. o.; magyar nyelvű különkiadás: 5. fejezet, 3. kötet, 273. o.).

6. cikk

Az EBF-támogatás nyújtására vonatkozó eljárás

(1) Az a tagállam, amely eleget tesz a 3. cikkben említett támogathatósági kritériumoknak, és a 4. cikkben említett jelentős aszimmetrikus sokkal szembesül, a Bizottságtól évente egyszer EBF-támogatást kérhet. A tagállam jelzi támogatási igényét.

A Bizottság a kérelmeket a beérkezés sorrendjében bírálja el és válaszolja meg. A Bizottság indokolatlan késedelem nélkül jár el.

(2) Az EBF-támogatás feltételeiről a Bizottság határoz. Határozata tartalmazza az EBF-kölcsön összegét, átlagos futamidejét, árképzési képletét és rendelkezésre állási időszakát, a kamattámogatás összegét, valamint a támogatás végrehajtásához szükséges egyéb részletes szabályokat. Az EBF-támogatás feltételeinek meghatározásakor a Bizottság figyelembe veszi az (EU, Euratom) XX rendelet (a továbbiakban: a költségvetési rendelet) [210. cikkének (3) bekezdése] szerint a saját források kifizetési előirányzatainak felső határa alatt fenntarthatónak tekintett összeget.

IV. RÉSZ

AZ EBF-TÁMOGATÁS ÖSSZEGE

7. cikk

A kölcsönök maximális összege

A rendelet alapján a tagállamoknak nyújtott kölcsönök kint lévő tőkeösszegét 30 milliárd EUR-ra kell korlátozni.

8. cikk

Az EBF-kölcsön összege

(1) A (3) bekezdés sérelme nélkül az EBF-kölcsön összegét (S) a következő képlet szerint kell meghatározni:

$$S = \beta \times I_S \times (\text{munkanélküliség növekedése}_{TA} - \text{küszöbszint})$$

ahol $S \leq I_S$

E képlet alkalmazásában:

a) „ β ”: 0,66;

b) „ I_S ”: az adott tagállamban az EBF-ből támogatható közberuházások (2) bekezdésben említett maximális szintje;

c) „ $\text{munkanélküliség növekedése}_{TA}$ ”: a 4. cikk (1) bekezdésének b) pontjában említett negyedéves nemzeti munkanélküliségi ráta százalékpontban kifejezett növekedése;

d) „küszöbszint”: a 4. cikk (1) bekezdésének b) pontjában meghatározott, százalékpontban kifejezett felső határ.

A Bizottság mindazonáltal az EBF-kölcsön összegét (S) az I_S összegéig felemelheti, amennyiben a tagállamot sújtó jelentős aszimmetrikus sokk különösen súlyos.

(2) Az adott tagállamban az EBF-ből támogatható közberuházások maximális összegét (I_S) a következő képlet szerint kell meghatározni:

$$I_S = \alpha \times \frac{\text{átlagos közberuházás}_{\text{EU}}}{\text{GDP}_{\text{EU}}} \times \text{GDP}_{\text{TÁ}}$$

E képlet alkalmazásában:

a) „ α ”: 11,5;

b) „ $\frac{\text{átlagos közberuházás}_{\text{EU}}}{\text{GDP}_{\text{EU}}}$ ”: a 6. cikk (1) bekezdése szerinti EBF-támogatási kérelmet megelőző öt teljes évre vonatkozóan a támogatható közberuházások GDP-hez viszonyított átlagos uniós aránya, folyó árakon kifejezve;

c) „ $\text{GDP}_{\text{TÁ}}$ ”: az érintett tagállamnak a 6. cikk (1) bekezdése szerinti EBF-kérelmet megelőző öt teljes évre vonatkozó átlagos GDP-je, folyó árakon kifejezve;

(3) Az EBF-kölcsön nem haladhatja meg a 7. cikkben említett, az EBF-ből odaítélt kint lévő kölcsönök teljes összegének levonása után rendelkezésre álló összeg 30 százalékát.

9. cikk

Az EBF-kamattámogatások összege

(1) A kamattámogatás (IRS) az EBF-kölcsön tagállamra háruló kamatköltségeihez járul hozzá. Az EBF-kamattámogatás összegét a következő képlet szerint kell meghatározni:

$$\text{IRS} = \text{kamatköltség}_{\text{TÁ}} \text{ 100 százaléka}$$

E rendelkezés alkalmazásában „kamatköltség”: a 6. cikk (2) bekezdésében említett bizottsági határozatban meghatározott árképzési képlet szerinti kamat összege, figyelembe véve a 12. cikk (4) bekezdése szerinti esetleges refinanszírozást.

(2) A Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy a 21. cikkben meghatározott eljárás szerint felhatalmazáson alapuló jogi aktust fogadjon el e rendeletnek az (1) bekezdésben említett százalékos arány meghatározásával történő módosítása céljából, amennyiben az a megállapodás végrehajtása vagy a kifizetések 18. cikk (2) bekezdése szerinti esetleges elhalasztása tekintetében szükségesnek tűnik.

10. cikk

AZ ESM vagy jogutódja által nyújtott pénzügyi támogatás

(1) Amennyiben az ESM vagy jogutódja az e rendelettel összhangban álló szabályok és feltételek szerint pénzügyi támogatást nyújt a tagállamoknak a támogatható közberuházások támogatására, a Bizottság felhatalmazást kap a 21. cikkben meghatározott eljárás szerinti felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadására abból a célból, hogy:

a) kiegészítse ezt a rendeletet a Bizottság és az ESM vagy jogutódja közötti információcserének a 6. cikk (2) bekezdésében említett elemek tekintetében történő meghatározásával;

b) kiegészítse ezt a rendeletet az ESM vagy jogutódja által nyújtott pénzügyi támogatás és a 8. és 9. cikk alapján kiszámított EBF-támogatási összegek közötti komplementaritás szabályainak meghatározásával;

c) módosítsa vagy kiegészítse a 9. és a 18. cikket annak érdekében, hogy a Stabilizációs Támogatási Alap kamattámogatást nyújthasson a tagállamoknak az ESM vagy jogutódja által támogatható közberuházások támogatására nyújtott pénzügyi támogatás kamatköltségei után.

V. RÉSZ

FOLYÓSÍTÁSI ÉS VÉGREHAJTÁSI ELJÁRÁSOK

I. cím

Kölcsönök

11. cikk

A kölcsön folyósítása

(1) Az EBF-kölcsönt elvileg egy részletben kell folyósítani.

12. cikk

Hitelfelvételi és hitelnyújtási műveletek

(1) A hitelfelvételi és hitelnyújtási műveleteket euróban kell végrehajtani.

(2) A Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy a 6. cikk (2) bekezdése szerinti bizottsági határozat elfogadását követően a tervezett folyósítások között a legalkalmasabb időpontban hiteleket vegyen fel a tőkepiacokról vagy pénzügyi intézményektől annak érdekében, hogy optimális szinten tartsa a finanszírozási költségeket, és megőrizze a piacokon az Unió kibocsátói hírnevét. A már bevont, de még nem folyósított pénzösszegeket mindenkor a költségvetésen kívüli műveletekre vonatkozó szabályok szerint kezelt elkülönített készpénz- vagy értékpapírszámlán kell tartani, és nem lehet más célra fordítani, mint a tagállamoknak az említett mechanizmus keretében történő pénzügyi támogatására.

(3) Amennyiben az adott tagállam az EBF-kölcsönt előtörlesztési záradékkal kapja, és úgy dönt, hogy él annak lehetőségével, a Bizottság megteszi a szükséges lépéseket.

(4) Amennyiben a körülmények lehetővé teszik az EBF-kölcsön kamatlábának csökkentését, a Bizottság a tagállam kérésére vagy a saját kezdeményezésére részben vagy egészben refinanszírozhatja az általa felvett eredeti hiteleket, vagy átalakíthatja a megfelelő pénzügyi feltételeket.

13. cikk

Költségek

Az egyes műveletek megkötésével és végrehajtásával kapcsolatban az Uniónál felmerült költségeket a 9. cikk sérelme nélkül az EBF-kölcsönt felvevő tagállam viseli.

14. cikk

A kölcsönök kezelése

(1) A kölcsönök kezeléséhez szükséges szabályokat a Bizottság az EKB-val közösen állapítja meg.

(2) Az érintett tagállam a kapott EBF-támogatás kezelésére saját nemzeti központi bankjánál külön számlát nyit. Az EBF-kölcsön szerint esedékes tőkeösszeget és kamatot tizennégy TARGET2-munkanappal a megfelelő lejáratú időpont előtt átutalja egy EKB által vezetett számlára.

II. cím

Kamattámogatás

15. cikk

A kamattámogatás folyósítása

A kamattámogatást az 5. cikk (2) bekezdésének és a 16. cikknek a sérelme nélkül akkor kell kifizetni az érintett tagállam részére, amikor a tagállam az EBF-kölcsönt vagy az esedékes kamatot visszafizeti.

III. cím

Ellenőrzések

16. cikk

Pénzügyi ellenőrzések és vizsgálatok

(1) Az Európai Számvevőszék a Központi Bankok Európai Rendszere és az Európai Központi Bank alapokmánya 27. cikkének sérelme nélkül jogosult minden olyan pénzügyi ellenőrzést vagy vizsgálatot lefolytatni az érintett tagállamban, amelyet az EBF-támogatás kezelésével összefüggésben szükségesnek ítél.

(2) A Bizottság – az Európai Csalás Elleni Hivatalt is ideértve – jogosult mindenekelőtt arra, hogy tisztviselőit vagy jogszerűen meghatalmazott képviselőit az érintett tagállamba küldje bármely olyan technikai vagy pénzügyi ellenőrzés vagy vizsgálat elvégzésére, amelyet az EBF-támogatással összefüggésben szükségesnek ítél.

(3) A költségvetési rendelet [127]. cikke szerinti általános megbízhatóság alapját az uniós hozzájárulás felhasználására vonatkozóan személyek vagy jogalanyok – köztük az uniós intézmények vagy szervek által felhatalmazottaktól eltérőek – által végzett ellenőrzések képezik.

VI. RÉSZ

A STABILIZÁCIÓS TÁMOGATÁSI ALAP

17. cikk

A Stabilizációs Támogatási Alap létrehozása

(1) Létrejön a Stabilizációs Támogatási Alap.

(2) A Stabilizációs Támogatási Alap forrásai a következők:

a) a tagállamok által a megállapodás szerint befizetett hozzájárulások;

b) a Stabilizációs Támogatási Alap befektetett forrásainak hozama;

c) a tagállamok által az 5. cikk (2) bekezdésének b) pontja szerint visszafizetett kamattámogatások.

(3) A Stabilizációs Támogatási Alapnak a (2) bekezdés a) pontjában előírt bevételei a költségvetési rendelet [21. cikkének (4) bekezdése] szerinti külső címzett bevételt, míg a (2) bekezdés c) pontjában előírt bevételei belső címzett bevételt képeznek.

(4) Az EKB a (2) bekezdés a) pontjában említett hozzájárulások kiszámítása céljából minden évben legkésőbb április 30-ig közli a Bizottsággal a Központi Bankok Európai Rendszere és az Európai Központi Bank alapokmányáról szóló 4. jegyzőkönyv 32. cikke szerint az eurórendszer nemzeti központi bankjai között felosztott monetáris jövedelem összegét.

18. cikk

A Stabilizációs Támogatási Alap felhasználása

(1) A Stabilizációs Támogatási Alap forrásai kizárólag a 9. cikkben említett kamattámogatások tagállamoknak történő kifizetésére fordíthatók.

(2) A kifizetett kamattámogatás nem haladhatja meg az érintett tagállamnak történő kifizetés esedékességekor a Stabilizációs Támogatási Alapban rendelkezésre álló források 30 százalékát. Minden további kifizetést el kell halasztani. A Stabilizációs Támogatási Alapba a 17. cikk (2) bekezdése szerint befizetett minden új hozzájárulást először az érintett tagállamnak történő halasztott fizetések teljesítésére kell fordítani. Egynél több halasztott fizetés esetén a kifizetések teljesítésének sorrendjét a halasztás időtartama határozza meg, a leghosszabb időtartammal kezdve.

19. cikk

A Stabilizációs Támogatási Alap kezelése

(1) A Bizottság a Stabilizációs Támogatási Alapot e rendeletnek és a (3) bekezdésben említett felhatalmazáson alapuló jogi aktusoknak megfelelően közvetlenül kezeli.

(2) A Bizottság a (3) bekezdésben említett felhatalmazáson alapuló jogi aktusokban előírt prudens és biztonságos befektetési stratégiát alkalmaz a hatékony és eredményes pénzgazdálkodás elvével összhangban, megfelelő prudenciális szabályokat követve, és a Stabilizációs Támogatási Alapban lévő összegeket készpénzen és kvázipénzen alapuló pénzügyi eszközökbe, adóssághoz és hitelhez kapcsolódó értékpapírokba – például lekötött

betétbe, rövid és hosszú lejáratú kötvényekbe, kötelezettségbe vagy eszközfedeztetű értékpapírba (beleértve a változó kamatozású vagy zérókuponos eszközöket is) vagy indexált értékpapírba – fekteti. A befektetéseknek ágazati szempontból, földrajzilag és arányaikat tekintve kellőképpen diverzifikálnak kell lenniük. A befektetések hozama a Stabilizációs Támogatási Alapot növeli.

(3) A Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy a Stabilizációs Támogatási Alap kezelésének részletes szabályai, valamint befektetési stratégiájának általános elvei és kritériumai tekintetében a 21. cikk szerinti eljárásnak megfelelően felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el e rendelet kiegészítése céljából.

VII. RÉSZ

A KÖZBERUHÁZÁSI RENDSZEREK ÉS ELJÁRÁSOK MINŐSÉGE

20. cikk

A közberuházási rendszerek és eljárások minősége

(1) A közberuházások és a potenciális EBF-támogatások hatásának növelése érdekében a tagállamok megteszik a kiváló minőségű közberuházási rendszerek és eljárások kialakításához és fenntartásához szükséges intézkedéseket.

(2) A Bizottság legkésőbb [DÁTUM *e rendelet hatálybalépése után két évvel*]-ig, majd azt követően ötévente megvizsgálja a tagállami közberuházási rendszerek és eljárások minőségét. A Bizottság jelentést készít, amely minőségi értékelést és mutatókon alapuló pontszámot, valamint szükség esetén a közberuházási rendszerek és eljárások minőségének javítására irányuló ajánlásokat tartalmaz. A jelentést közzé kell tenni.

(3) A tagállami közberuházási rendszerek és eljárások minőségének értékelési módszertanát a melléklet határozza meg. A módszertan és az alkalmazott kritériumok megfelelőségét a Bizottság rendszeresen értékeli, és szükség esetén kiigazítja vagy módosítja. Az alkalmazott módszertan és kritériumok módosításait a Bizottság közzéteszi.

(4) A Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy a 21. cikk szerinti eljárásnak megfelelően felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el e rendeletnek a (3) bekezdésben említett módszertan és kritériumok aktualizálásával történő módosítása vagy kiegészítése céljából.

VIII. RÉSZ

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

21. cikk

A felhatalmazás gyakorlása

(1) A felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadására vonatkozóan a Bizottság részére adott felhatalmazás gyakorlásának feltételeit ez a cikk határozza meg.

(2) A Bizottságnak a 10. cikkben, a 19. cikk (3) bekezdésében és a 20. cikk (5) bekezdésében említett felhatalmazása [DÁTUM/*e rendelet hatálybalépése*]-tól/-től határozatlan időszakra szól.

(3) Az Európai Parlament vagy a Tanács bármikor visszavonhatja a 10. cikkben, a 19. cikk (3) bekezdésében és a 20. cikk (5) bekezdésében említett felhatalmazást. A visszavonásról szóló határozat megszünteti az abban meghatározott felhatalmazást. A határozat az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő napon, vagy a benne megjelölt későbbi időpontban lép hatályba. A határozat nem érinti a már hatályban lévő, felhatalmazáson alapuló jogi aktusok érvényességét.

(4) A felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadása előtt a Bizottság a jogalkotás minőségének javításáról szóló, 2016. április 13-i intézményközi megállapodásban foglalt elveknek megfelelően konzultál az egyes tagállamok által kijelölt szakértőkkel.

(5) A Bizottság a felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadását követően haladéktalanul és egyidejűleg értesíti arról az Európai Parlamentet és a Tanácsot.

(6) A 10. cikk, a 19. cikk (3) bekezdése és a 20. cikk (5) bekezdése értelmében elfogadott, felhatalmazáson alapuló jogi aktus csak akkor lép hatályba, ha az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a jogi aktusról való értesítését követő három hónapon belül sem az Európai Parlament, sem a Tanács nem emelt ellene kifogást, illetve ha az említett időtartam lejártát megelőzően mind az Európai Parlament, mind a Tanács arról tájékoztatta a Bizottságot, hogy nem fog kifogást emelni. Az Európai Parlament vagy a Tanács kezdeményezésére ez az időtartam három hónappal meghosszabbodik.

22. cikk

Jelentéstétel és felülvizsgálat

(1) A rendelet (36) preambulumbekkezdésében és 1. cikkében meghatározott célkitűzések megvalósítása terén tett előrelépésekről szóló jelentéstétel mutatóit a 2. melléklet tartalmazza.

(2) A program célkitűzéseinek megvalósítása terén tett előrelépések hatékony értékelése érdekében a Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy a 21. cikknek megfelelően felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el a II. melléklet módosítására vonatkozóan, a mutatók szükség szerinti felülvizsgálata és/vagy kiegészítése céljából, valamint a rendeletnek egy nyomonkövetési és értékelési keret létrehozásáról szóló rendelkezésekkel történő kiegészítése céljából.

(3) A teljesítményjelentési rendszer biztosítja, hogy a program végrehajtásának nyomon követésére vonatkozó adatokat és az eredményeket hatékonyan, eredményesen és időben összegyűjtsék. Ennek érdekében az EBF-támogatás címzettjeire vonatkozóan arányos jelentéstételi követelményeket kell megállapítani.

(4) Az értékeléseket időben el kell végezni ahhoz, hogy a döntéshozatali folyamatban felhasználhatók legyenek.

(5) Az EBF időközi értékelését az EBF végrehajtásáról rendelkezésre álló elegendő információ birtokában kell elvégezni. Négy évvel a rendelet hatálybalépését követően a Bizottság elvégzi az EBF végső értékelését.

Az értékelés kiterjed többek között a következőkre:

a) a rendelet eredményessége;

b) az EBF hozzájárulása a tagállami gazdaságpolitikáknak az Unión belüli kohéziót erősítő jellegéhez;

c) a rendelet hozzájárulása az Unió növekedést és foglalkoztatást célzó stratégiájának megvalósításához;

d) a makrogazdasági stabilizációs célú önkéntes biztosítási mechanizmus kialakításának indokoltsága.

Az értékelést adott esetben a rendelet módosítására irányuló javaslattal kell kísérni.

(6) A Bizottság az értékelések megállapításait saját észrevételei kíséretében közli az Európai Parlamenttel, a Tanáccsal, az eurócsoporttal, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottsággal és a Régiók Bizottságával.

23. cikk

Hatálybalépés

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő [huszadik] napon lép hatályba.

A 2. cikk (2) bekezdésének b) pontja [DÁTUM]-án/-én lép hatályba.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

az Európai Parlament részéről
az elnök

a Tanács részéről
az elnök

PÉNZÜGYI KIMUTATÁS

1. A JAVASLAT/KEZDEMÉNYEZÉS FŐBB ADATAI

- 1.1. A javaslat/kezdeményezés címe
- 1.2. Az érintett szakpolitikai terület(ek) (programklaszter)
- 1.3. A javaslat/kezdeményezés típusa
- 1.4. A javaslat/kezdeményezés indoklása
- 1.5. Az intézkedés és a pénzügyi hatás időtartama
- 1.6. Tervezett irányítási módszer(ek)

2. IRÁNYÍTÁSI INTÉZKEDÉSEK

- 2.1. A nyomon követésre és a jelentéstételre vonatkozó rendelkezések
- 2.2. Irányítási és kontrollrendszer
- 2.3. A csalások és a szabálytalanságok megelőzésére vonatkozó intézkedések

3. A JAVASLAT/KEZDEMÉNYEZÉS BECSÜLT PÉNZÜGYI HATÁSA

- 3.1. A többéves pénzügyi keret mely fejezetét/fejezeteit és a költségvetés mely kiadási tételét/tételeit érintik a kiadások?
- 3.2. A kiadásokra gyakorolt becsült hatás
 - 3.2.1. *A kiadásokra gyakorolt becsült hatás összegzése*
 - 3.2.2. *Az igazgatási előirányzatokra gyakorolt becsült hatás*
 - 3.2.3. *Harmadik felek részvétele a finanszírozásban*
- 3.3. A bevételre gyakorolt becsült hatás

PÉNZÜGYI KIMUTATÁS

1. A JAVASLAT/KEZDEMÉNYEZÉS FŐBB ADATAI

1.1. A javaslat/kezdemenyezés címe

Javaslat – Az Európai Parlament és a Tanács rendelete az európai beruházásstabilizáló funkció létrehozásáról

1.2. Az érintett szakpolitikai terület(ek) (Programklaszter)

Gazdasági és monetáris unió

1.3. A javaslat/kezdemenyezés a következőre irányul:

☒ új intézkedés

☐ kísérleti projektet / előkészítő intézkedést követő új intézkedés²³

☐ jelenlegi intézkedés meghosszabbítása

☐ egy vagy több intézkedés összevonása vagy átcsoportosítása egy másik/új intézkedésre

1.4. A javaslat/kezdemenyezés indoklása

1.4.1. Rövid vagy hosszú távon kielégítendő szükséglet(ek) a kezdeményezés végrehajtásának részletes ütemtervével

A kezdeményezés az európai gazdasági és monetáris unió elmélyítésére irányuló kezdeményezéscsomag részét képező, „Az euróövezeti stabilitást szolgáló, uniós jogi keretbe foglalt új költségvetési eszközök” című 2017. december 6-i bizottsági közlemény nyomán jött létre. A kezdeményezés mindenekelőtt az öt elnök 2015. június 22-i, az európai gazdasági és monetáris unió megvalósításáról szóló jelentésére, valamint a gazdasági és monetáris unió elmélyítéséről szóló 2017. május 31-i bizottsági vitaanyagra támaszkodik.

A kezdeményezés az euróövezeti tagállamokra, valamint az ERM II-höz csatlakozott tagállamokra alkalmazandó, feltéve, hogy megfelelnek a rendeletben megállapított támogathatósági és aktiválási kritériumoknak.

A rendelet az Európai Unió Hivatalos Lapjában való kihirdetését követő [huszadik] napon lép hatályba.

1.4.2. Az Unió részvételéből származó hozzáadott érték (adódhat többek között a koordinációból eredő előnyökből, a jogbiztonságból, a fokozott hatékonyságból vagy a kiegészítő jellegből). E pontban „az Unió részvételéből származó hozzáadott érték” azt az uniós részvételből adódó értéket jelenti, amely többletként jelentkezik ahhoz az értékhez képest, amely a tagállamok egyedüli fellépése esetén jött volna létre.

Az uniós szintű fellépés okai (előzetesen): A valutauniók a romboló hatású sokkokkal szemben több védelmi vonallal rendelkeznek: ilyenek a rugalmas piacok (beleértve a hatékony pénzügyi piacokat), a megbízható kormányzati szakpolitikák (beleértve kedvező gazdasági időszakokban a költségvetési tartalékok kiépítését,

²³

A költségvetési rendelet 58. cikke (2) bekezdésének a) vagy b) pontja szerint.

amelyek enyhíthetik a bekövetkező sokkokat) és a válsághelyzeteket kezelő közös eszközök. Amint azonban a legutóbbi pénzügyi válság megmutatta, jelentős sokk esetén még ezek az eszközök sem elegendőek a megfelelő gazdasági stabilizáció biztosításához, különösen a kisebb nyitott gazdaságokban. A nemzeti szubszidiaritás túlterhelésének elkerülése érdekében a jelentős sokkokkal szembeni fellépéshez euróvezeti szintű fiskális eszközre van szükség. A stabilizáló funkció olyan létfontosságú kiegészítő elem, amelyet akkor kell aktiválni, ha az egy vagy több tagállamot sújtó jelentős sokk kezelésére a többi mechanizmus és a nemzeti szakpolitika korlátozottan vehető igénybe, és ez nagy gazdasági kockázatot hordoz magára a tagállamra, de az övezet egészére nézve is. Fontos lenne elkerülni, hogy a sokkok és a jelentős visszaesések elmélyültebb és kiterjedtebb stresszhelyzeteket idézzenek elő. A stabilizáló funkció elkerülné ezeket a helyzeteket azáltal, hogy lehetőséget biztosítana a nagy stressz sújtotta tagállamok támogatására. A nemzeti szintű megfelelőbb és anticiklikusabb költségvetési politikák a következetesebb aggregált költségvetési irányvonal kialakításához is hozzájárulnának, más tagállamokra továbbgyűrűző pozitív hatásokat is eredményezve. Ráadásul a stabilizáló funkció olyankor támogatná a tagállamokat, amikor a nemzeti stabilizációs eszközök igénybevételenek lehetősége szűkül, de még azelőtt, hogy pénzügyi támogatás igénybevételére lenne szükség, és ezáltal potenciálisan csökkentené a kiigazítás költségeit.

Várható uniós hozzáadott érték (utólagosan): Az európai beruházásstabilizáló funkció várhatóan stabilizálni fogja a jelentős aszimmetrikus sokkok sújtotta tagállamok támogatható közberuházásait olyankor, amikor a nemzeti automatikus stabilizátorok működése nem kielégítő, a nemzeti költségvetési politika kompromisszumra kényszerül a stabilizáció és a fenntarthatóság között, a monetáris politika korlátozott, és a költségvetési politikai koordináció elérte határait. A program a közberuházások támogatásával hozzájárulhatna ahhoz, hogy a növekedés közép- és hosszú távon ne essen vissza jelentős mértékben a nemzeti szintű kiigazítások miatt, és ahhoz is, hogy az érintett tagállamnak ne kelljen a sokk miatt pénzügyi támogatást kérnie.

1.4.3. Hasonló korábbi tapasztalatok tanulsága

A GMU elmélyítését célzó reformok keretében most kerül sor először stabilizáló funkció bevezetésére. A legutóbbi pénzügyi válság megmutatta, hogy jelentős gazdasági sokk esetén még a korábban rendezett államháztartással rendelkező tagállamok is kiszolgáltatottá válnak. Ezek a sokkok jelentős mértékben rontottak az érintett tagállamok költségvetési helyzetén, és az érintett tagállamoknak sok esetben pénzügyi támogatási programot kellett kérniük. Mire azonban kérelmüket benyújtották, a gazdasági kiigazítás költségei már nagyon magasak voltak, és az ezt követő kiigazítás jelentősen befolyásolta középtávú és hosszú távú növekedési rátájukat. A stabilizáló funkció célja az lenne, hogy válság esetén ez a forgatókönyv a jövőben ne ismétlődhessen meg.

1.4.4. Egyéb releváns eszközökkel való összeegyeztethetőség és lehetséges szinergia

A javasolt rendelettel létrehozandó EBF eszköz összhangban áll a többi kohéziós politikai eszközzel. Az eszköz kiegészíti az Unió által az Európai Regionális Fejlesztési Alapból, a Kohéziós Alapból, az Európai Szociális Alapból, az Európai Tengerügyi és Halászati Alapból és az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési

Alapból támogatott programokat, amelyek az utóbbi években az összes közberuházás több mint felét tették ki, és erőteljesen hozzájárultak az európai régiók és országok dinamikusabb gazdasági és társadalmi felzárkózásának folyamatához. E tekintetben meg kell jegyezni, hogy szorosabbá vált az európai szemeszter prioritásai és az Unió által az Európai Regionális Fejlesztési Alapból, a Kohéziós Alapból, az Európai Szociális Alapból, az Európai Tengerügyi és Halászati Alapból és az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból támogatott programok közötti kapcsolat is azáltal, hogy a közös rendelkezésekről szóló rendelet előzetes makrogazdasági feltételeket vezetett be. Az EBF-eszközből nyújtható támogatásra való jogosultságot szintén hasonló feltételek határozzák meg. Az EBF eszköz emellett kiegészít olyan más uniós szintű eszközöket is, amelyek kifejezetten nemzeti vagy helyi szinten segíthetnek enyhíteni a gazdasági sokkokat, mint például az Európai Unió Szolidaritási Alapja, amely a súlyos katasztrófák sújtotta tagállamoknak/régióknak nyújt pénzügyi támogatást, valamint az Európai Globalizációs Alkalmazkodási Alap, amely azokat támogatja, akik a világkereskedelemben bekövetkező mélyreható strukturális változások, vagy globális szintű gazdasági és pénzügyi válság következtében veszítik el az állásukat.

1.5. Az intézkedés és a pénzügyi hatás időtartama

☐ **határozott időtartam**

☐ időtartam: ÉÉÉÉ [HH/NN]-tól/-től ÉÉÉÉ [HH/NN]-ig

☐ Pénzügyi hatás: ÉÉÉÉ-től/-től ÉÉÉÉ-ig a kötelezettségvállalási előirányzatok esetében és ÉÉÉÉ-től/-től ÉÉÉÉ-ig a kifizetési előirányzatok esetében.

☒ **határozatlan időtartam**

A végrehajtás a rendeletnek az Európai Unió Hivatalos Lapjában való kihirdetését követő [huszadik] napon kezdődik. A javasolt intézkedés végrehajtására csak akkor kerül sor, ha a kedvezményezett tagállam eleget tett a támogathatósági és aktiválási kritériumoknak. A javasolt intézkedés addig alkalmazandó, ameddig a kettős aktiválási feltétel teljesül.

1.6. Tervezett irányítási módszer(ek)²⁴

☒ Bizottság általi **közvetlen irányítás**

☒ a Bizottság szervezeti egységein keresztül, ideértve az uniós küldöttségek személyzetét

☐ a végrehajtó ügynökségeken keresztül

☐ **Megosztott irányítás** a tagállamokkal

☐ **Közvetett irányítás** a költségvetés végrehajtásával kapcsolatos feladatoknak a következőkre történő átruházásával:

☐ harmadik országok vagy az általuk kijelölt szervek

☐ nemzetközi szervezetek és ügynökségek (nevezze meg)

☐ az EBB és az Európai Beruházási Alap

☐ a költségvetési rendelet 70. és 71. cikkében említett szervek

☐ közjogi szervek

☐ magánjog alapján működő, közfeladatot ellátó szervek, olyan mértékben, amennyiben megfelelő pénzügyi garanciákat nyújtanak

☐ a valamely tagállam magánjoga alapján működő, köz- és magánszféra közötti partnerség végrehajtásával megbízott és megfelelő pénzügyi garanciákat nyújtó szervek

☐ az EUSZ V. címének értelmében a KKBP terén konkrét fellépések végrehajtásával megbízott, és a vonatkozó alap-jogiaktusban meghatározott személyek.

Egynél több irányítási módszer feltüntetése esetén kérjük, adjon részletes felvilágosítást a „Megjegyzések” rovatban.

²⁴

Az egyes irányítási módszerek ismertetése, valamint a költségvetési rendeletre való megfelelő hivatkozások megtalálhatók a Költségvetési Főigazgatóság honlapján:

<https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>

2. IRÁNYÍTÁSI INTÉZKEDÉSEK

2.1. A nyomon követésre és a jelentéstételre vonatkozó rendelkezések

Gyakoriság és feltételek

A Bizottság a tagállami kérelem benyújtását követően értékeli, hogy az érintett tagállam megfelel-e a stabilizálási funkció igénybevételére vonatkozó aktiválási és támogathatósági kritériumoknak. A Bizottság ezenkívül az EBF-kölcsön folyósítását követő évben megvizsgálja, hogy az érintett tagállam eleget tesz-e annak a feltételnek, hogy a kölcsönöket támogatható közberuházásra kell fordítania, és fenn kell tartania az előző öt év átlagos közberuházási szintjét. A Bizottság mindazonáltal arra a következtetésre juthat, hogy a tagállam által fenntartandó közberuházások ezen szintje nem fenntartható, amely esetben maga állapítja meg a közberuházások fenntartandó szintjét.

Az euróövezeti tagállamok tekintetében az EKB a Stabilizációs Támogatási Alapba befizetendő hozzájárulások kiszámítása céljából köteles minden évben legkésőbb április 30-ig közölni a Bizottsággal a Központi Bankok Európai Rendszere és az Európai Központi Bank alapokmányáról szóló 4. jegyzőkönyv 32. cikke szerint a nemzeti központi bankok között felosztott monetáris jövedelem összegét.

Az euróövezeten kívüli tagállamok esetében a Stabilizációs Támogatási Alapba befizetendő hozzájárulásokat ugyanezen referenciaérték (az eurórendszer monetáris jövedelme) alapján, de speciális számítási kulcs alkalmazásával kell kiszámítani.

A Bizottság a rendelet hatálybalépését követő két éven belül, majd azt követően ötévente megvizsgálja a tagállami közberuházási rendszerek és eljárások minőségét. A Bizottság minőségi értékelést és mutatókon alapuló pontszámot tartalmazó jelentést készít. A jelentés szükség esetén a közberuházási rendszerek és eljárások minőségének javítására irányuló ajánlásokat is tartalmaz. A Bizottság jelentése nyilvános.

A Bizottság a rendelet alkalmazását ötévente felülvizsgálja, és arról jelentést készít. A jelentés címzettje az Európai Parlament, a Tanács és az eurócsoport. A Bizottság a jelentéshez annak eredményeitől függően adott esetben a rendelet módosítására irányuló javaslatot fűz.

2.2. Irányítási és kontrollrendszer(ek)

2.2.1. Az irányítási módszer(ek), a finanszírozás végrehajtási mechanizmusai, a kifizetési módok és a javasolt kontrollstratégia indokolása

A rendelet 16. cikke feljogosítja az Európai Számvevőszéket arra, hogy minden olyan pénzügyi ellenőrzést vagy vizsgálatot lefolytasson az érintett tagállamban, amelyet az EBF-támogatás kezelésével összefüggésben szükségesnek ítél. A Bizottság – az Európai Csalás Elleni Hivatalt is ideértve – jogosult mindenekelőtt arra, hogy tisztviselőit vagy jogszerűen meghatalmazott képviselőit az érintett tagállamba küldje bármely olyan technikai vagy pénzügyi ellenőrzés vagy vizsgálat elvégzésére, amelyet az EBF-támogatással összefüggésben szükségesnek ítél.

A program hitelkomponense tekintetében a kölcsön feltételeiről (a kölcsön összege, átlagos futamideje, árképzési képlete és a rendelkezésre állási időszaka, a kamattámogatás összege, valamint a támogatás végrehajtásához szükséges egyéb

részletes szabályok) a Bizottság határoz. Az egyes műveletek megkötésével és végrehajtásával kapcsolatban az Uniónál felmerült költségeket az EBF-kölcsönt felvevő tagállam viseli. A kölcsönök kezeléséhez szükséges szabályokat a Bizottság az EKB-val közösen állapítja meg. Az érintett tagállam a kapott EBF-támogatás kezelésére saját nemzeti központi bankjánál külön számlát nyit. Az EBF-kölcsön szerint esedékes tőkeösszeget és kamatot tizennégy TARGET2-munkanappal a megfelelő lejáratú időpont előtt átutalja egy EKB által vezetett számlára.

A kamattámogatást biztosító Stabilizációs Támogatási Alap kezelése tekintetében a rendelet 19. cikke előírja, hogy a Bizottság prudens és biztonságos befektetési stratégiát alkalmazzon a hatékony és eredményes pénzgazdálkodás elvével összhangban, megfelelő prudenciális szabályokat követve. A Bizottság a Stabilizációs Támogatási Alapban lévő összegeket készpénzen és kvázipénzen alapuló pénzügyi eszközökbe, adóssághoz és hitelhez kapcsolódó értékpapírokba – például lekötött betétbe, rövid és hosszú lejáratú kötvényekbe, kötelezettségbe vagy eszközfedeztetű értékpapírba (beleértve a változó kamatozású vagy zérókuponos eszközöket is) vagy indexált értékpapírba – fekteti. A befektetéseknek ágazati szempontból, földrajzilag és arányaikat tekintve kellőképpen diverzifikálnak kell lenniük. A befektetések hozama a Stabilizációs Támogatási Alapot növeli.

A Stabilizációs Támogatási Alap finanszírozása a tagállami hozzájárulásokból, a Stabilizációs Támogatási Alap befektetett forrásainak hozamából és a rendelet 5. cikke (2) bekezdésének b) pontja szerinti tagállami visszafizetéseiből áll.

2.2.2. *A felismert kockázatokkal és az enyhítésükre létrehozott belső kontrollrendszerekkel kapcsolatos információk*

A tagállamoknak nyújtott EBF-kölcsönökre uniós költségvetési garancia vonatkozik, és a szóban forgó kölcsönök pénzügyi kockázatot hordoznak. A rendelet alapján a tagállamoknak nyújtható hitelek maximális összege 30 milliárd EUR tőkeösszegre korlátozódik. Az uniós költségvetés a kölcsönökhöz kapcsolódó pénzügyi kockázat fedezéséhez megfelelő céltartalékokkal rendelkezik.

A kamattámogatást biztosító Stabilizációs Támogatási Alap uniós költségvetési forrásból nem részesül.

2.2.3. *A kontroll költséghatékonyságának becslése és indokolása (a „kontroll költségei ÷ a kezelt kapcsolódó források értéke” hányados) és a hibakockázat várható szintjeinek értékelése (kifizetésekor és zárásakor)*

A Bizottság egy évvel az eszköz keretében folyósított kölcsöntámogatást követően ellenőrzi, hogy a kedvezményezett tagállam a támogatást legalább a kölcsön összegének megfelelő támogatható közberuházásra fordította-e be, és fenntartotta-e az előző öt év átlagos közberuházási szintjét, kivéve, ha a Bizottság úgy ítéli meg, hogy ez a szint nem fenntartható. Amennyiben ez a kritérium nem teljesül, határozatot kell elfogadni a kölcsön (egészben vagy részben történő) visszafizetetéséről és a kamattámogatás kifizetésének megtagadásáról. E korrekciós mechanizmus célja, hogy az uniós költségvetést ne terheljék nem támogatható beruházásokkal kapcsolatos függő kötelezettségek.

2.3. **A csalások és a szabálytalanságok megelőzésére vonatkozó intézkedések**

Tüntesse fel a meglévő vagy tervezett megelőző és védintézkedéseket, pl. a csalás elleni stratégiából.

Az Európai Számvevőszék jogosult minden olyan pénzügyi ellenőrzést vagy vizsgálatot lefolytatni az érintett tagállamban, amelyet az EBF-támogatás kezelésével összefüggésben szükségesnek ítél.

A Bizottság – az Európai Csalás Elleni Hivatalt is ideértve – jogosult arra, hogy tisztviselőit vagy jogszerűen meghatalmazott képviselőit az érintett tagállamba küldje bármely olyan technikai vagy pénzügyi ellenőrzés vagy vizsgálat elvégzésére, amelyet az EBF-támogatással összefüggésben szükségesnek ítél.

3. A JAVASLAT/KEZDEMÉNYEZÉS BECSÜLT PÉNZÜGYI HATÁSA

3.1. A többéves pénzügyi keret fejezete és a költségvetés javasolt új kiadási tétele/tételei

A többéves pénzügyi keret fejezete	Költségvetési sor	Kiadás típusa	Hozzájárulás			
	2. „Kohézió és értékek” fejezet	diff./nem diff. ²⁵	EFTA-országoktól ²⁶	tagjelölt országoktól ²⁷	harmadik országoktól	a költségvetési rendelet [21. cikke (2) bekezdésének b) pontja] értelmében
		nem diff.	NEM	NEM	NEM	IGEN

²⁵ Diff. = Differenciált előirányzatok / Nem diff. = Nem differenciált előirányzatok.

²⁶ EFTA: Európai Szabadkereskedelmi Társulás.

²⁷ Tagjelölt országok és adott esetben a nyugat-balkáni potenciális tagjelöltek.

3.2. A kiadásokra gyakorolt becsült hatás

3.2.1. A kiadásokra gyakorolt becsült hatás összegzése

millió EUR (három tizedesjegyre)

A többéves pénzügyi keret fejezete	<...>	2. fejezet – Kohézió és értékek
---	-------	---------------------------------

			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2027 után	ÖSSZESEN
Operatív előirányzatok (a 3.1. pontban felsorolt költségvetési tételek szerint bontva)	Kötelezettségvállalási előirányzatok	(1)									
	Kifizetési előirányzatok	(2)									
A programkeretből finanszírozott igazgatási előirányzatok ²⁸	Kötelezettségvállalási előirányzatok = Kifizetési előirányzatok	(3)									
A programkeretre szóló előirányzatok ÖSSZESEN	Kötelezettségvállalási előirányzatok	=1+3									
	Kifizetési előirányzatok	=2+3									

A többéves pénzügyi keret fejezete	7	„Igazgatási kiadások”
---	---	-----------------------

²⁸ Technikai és/vagy igazgatási segítségnyújtás, valamint uniós programok és/vagy intézkedések végrehajtásához biztosított támogatási kiadások (korábban: BA-tételek), közvetett kutatás, közvetlen kutatás.

millió EUR (három tizedesjegyre)

		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2027 után	ÖSSZESEN
Humánerőforrás		0,715	0,715	0,715	0,715	0,715	0,858	0,858		5,291
Egyéb igazgatási kiadások										
A többéves pénzügyi keret 7. FEJEZETÉHEZ tartozó előirányzatok ÖSSZESEN	(Összes kötelezettségvállalási előirányzat = Összes kifizetési előirányzat)	0,715	0,715	0,715	0,715	0,715	0,858	0,858		5,291

millió EUR (három tizedesjegyre)

		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2027 után	ÖSSZESEN
A többéves pénzügyi keret FEJEZETEIHEZ tartozó előirányzatok ÖSSZESEN	Kötelezettségvállalási előirányzatok	0,715	0,715	0,715	0,715	0,715	0,858	0,858		5,291
	Kifizetési előirányzatok	0,715	0,715	0,715	0,715	0,715	0,858	0,858		5,291

3.2.2. Az igazgatási előirányzatokra gyakorolt becsült hatás összefoglalása

☐ A javaslat/kezdeményezés nem vonja maga után igazgatási előirányzatok felhasználását.

☒ A javaslat/kezdeményezés az alábbi igazgatási előirányzatok felhasználását vonja maga után:

millió EUR (három tizedesjegyre)

Év	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	ÖSSZESEN
----	------	------	------	------	------	------	------	----------

A többéves pénzügyi keret 7. FEJEZETE								
Humán erőforrás	0,715	0,715	0,715	0,715	0,715	0,858	0,858	5,291
Egyéb igazgatási kiadások								
A többéves pénzügyi keret 7. FEJEZETÉNEK részösszege	0,715	0,715	0,715	0,715	0,715	0,858	0,858	5,291

A többéves pénzügyi keret 7. FEJEZETÉBE bele nem tartozó kiadások²⁹								
Humán erőforrás								
Egyéb igazgatási kiadások								
A többéves pénzügyi keret 7. FEJEZETÉBE bele nem tartozó kiadások részösszege								

ÖSSZESEN	0,715	0,715	0,715	0,715	0,715	0,858	0,858	5,291
-----------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

A humán erőforrással és más igazgatási kiadásokkal kapcsolatos előirányzat-igényeket az adott főigazgatóság rendelkezésére álló, az intézkedés irányításához rendelt előirányzatokkal és/vagy az adott főigazgatóságon belüli átcsoportosítással kell teljesíteni. A források adott esetben a költségvetési korlátok betartása mellett kiegészíthetők az éves elosztási eljárás keretében az irányító főigazgatósághoz rendelt további juttatásokkal.

3.2.2.1. Becsült humán erőforrás-szükségletek

☐ A javaslat/kezdeményezés nem igényel humán erőforrást.

²⁹

Technikai és/vagy igazgatási segítségnyújtás, valamint uniós programok és/vagy intézkedések végrehajtásához biztosított támogatási kiadások (korábban: BA-tételek), közvetett kutatás, közvetlen kutatás.

X ☐ A javaslat/kezdeményezés az alábbi humánerőforrás-igénnyel jár:

A becsléseket teljes munkaidős egyenértékben kell kifejezni

Év	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
• A létszámtervben szereplő álláshelyek (tisztviselők és ideiglenes alkalmazottak)							
A központban és a bizottsági képvisleteken	5	5	5	5	5	6	6
A küldöttségeknél							
A kutatásban							
• Külső munkatársak teljes munkaidős egyenértékben (FTE) kifejezve – AC, AL, END, INT és JED ³⁰							
7. fejezet							
A többéves pénzügyi keret 7. FEJEZETÉBE bele nem tartozó előirányzatokból finanszírozva	– a központban						
	– a küldöttségeknél						
A programkeretből finanszírozva ³¹	– a központban						
	– a küldöttségeknél						
A kutatásban							
Egyéb (nevezze meg)							
ÖSSZESEN	5	5	5	5	5	6	6

A humánerőforrás-igényeknek az adott főigazgatóság rendelkezésére álló, az intézkedés irányításához rendelt és/vagy az adott főigazgatóságon belül átcsoportosított személyzettel kell eleget tenni. A források adott esetben a meglévő költségvetési korlátok betartása mellett kiegészíthetők az éves elosztási eljárás keretében az irányító főigazgatósághoz rendelt további juttatásokkal.

Az elvégzendő feladatok leírása:

Tisztviselők és ideiglenes alkalmazottak	
Külső munkatársak	

³⁰ AC=szerződéses alkalmazott; AL=helyi alkalmazott; END=kirendelt nemzeti szakértő; INT=kölcsönmunkaerő (átmeneti alkalmazott); JPD=küldöttségi pályakezdő szakértő.

³¹ Az operatív előirányzatokból finanszírozott külső munkatársakra vonatkozó részleges felső határérték (korábban: BA-tételek).

3.2.3. Harmadik felek részvétele a finanszírozásban

A javaslat/kezdemenyezés

☐ nem irányoz elő harmadik felek általi társfinanszírozást.

☐ előirányoz harmadik felek általi társfinanszírozást az alábbi becslések szerint:

előirányzatok, millió EUR (három tizedesjegyig)

Év	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	ÖSSZESEN
Tüntesse fel a társfinanszírozó szervet								
Társfinanszírozott előirányzatok ÖSSZESEN								

3.3. A bevételre gyakorolt becsült hatás

☐ A javaslatnak/kezdemenyezésnek nincs pénzügyi hatása a bevételre.

☒ A javaslatnak/kezdemenyezésnek van pénzügyi hatása – a bevételre gyakorolt hatása a következő:

☐ a javaslat a saját forrásokra gyakorol hatást

☒ a javaslat más bevételre gyakorol hatást

kérjük adja meg, hogy a bevétel költségvetési tételhez van-e rendelve ☐ X

millió EUR (három tizedesjegyig)

Bevételi költségvetési tétel:	A javaslat/kezdemenyezés hatása ³²						
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Jogcímcsoport: X pm sor szükséges							

A címzett bevételek esetében tüntesse fel az érintett kiadáshoz tartozó költségvetési tétel(ek)e)t.

--

Egyéb megjegyzések (pl. a bevételre gyakorolt hatás számítására használt módszer/képlet vagy egyéb más információ).

A Stabilizációs Támogatási Alap eszközeinek kezeléséből belső címzett bevételek keletkeznének.

³²

A tradicionális saját források (vámok, cukorilletékek) tekintetében nettó összegeket, vagyis a 20 %-kal (beszedési költségek) csökkentett bruttó összegeket kell megadni.